

UNIVERSITATEA DE
STAT DIN MOLDOVA

FACULTATEA DE LITERE

RECTORUL USM

prof.univ. dr. hab. Gheorghe CIOCANU

Responsabil de program

Dr., conf. Elena JUNGHIETU

str. Alexe Mateevici 60
Chișinău, MD-2009
Republica Moldova,
tel. 0 22 57 74 02
www.usm.md

elenajunghietu@yahoo.com
str. M.Kogălniceanu 65, bl.I, s.33
Chișinău, MD-2009
Republica Moldova,
tel. 0 22 57 75 73
http://usm.md/?page_id=1899

Program de studii superioare de licență, ciclul I:

141.08 – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Domeniul de formare profesională: 141 Educație și formarea profesorilor

Forma de organizare a studiilor: cu frecvență, frecvență redusă

Numărul de credite transferabile (ECTS): 180 credite

Data elaborării raportului de autoevaluare: septembrie-octombrie, 2016

CHIȘINĂU, 2016

CUPRINS

Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității.....	3
Criteriul 1.1. Cadrul juridic-normativ de funcționare a programului.....	3
Criteriul 1.2. Strategii, politici și managementul intern al calității	3
Standard de acreditare 2. Proiectarea și aprobarea programului	4
Criteriul 2.1. Proiectarea și aprobarea programului de studiu.....	4
Criteriul 2.2. Conținutul programului de studiu.....	4
Standard de acreditare 3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student.....	8
Criteriul 3.1. Procesul de predare – învățare.....	8
Criteriul 3.2. Stagiile de practică.....	11
Criteriul 3.3. Evaluarea rezultatelor academice.....	11
Standard de acreditare 4. Admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări de către student	12
Criteriul 4.1. Admiterea studenților.....	12
Criteriul 4.2. Progresul studenților.....	14
Criteriul 4.3. Recunoașterea și dobândirea de certificări.....	15
Standard de acreditare 5. Personalul academic.....	16
Criteriul 5.1. Recrutarea și administrarea personalului academic.....	16
Criteriul 5.2. Dezvoltarea personalului academic.....	17
Criteriul 5.3. Activitatea de cercetare științifică și inovare a personalului academic...	18
Standard de acreditare 6. Resurse de învățare și sprijin pentru student.....	19
Criteriu 6.1. Personal administrativ și auxiliar.....	19
Criteriul 6.2. Resurse materiale și de învățare.....	20
Criteriul 6.3. Resurse financiare.....	22
Criteriul 6.4. Asigurarea socială a studenților.....	24
Standard de acreditare 7. Managementul informației.....	24
Criteriul 7.1. Accesul la informație.....	24
Criteriul 7.2. Baza de date.....	25
Standard de acreditare 8. Informații de interes public.....	25
Criteriul 8.1. Transparența informațiilor de interes public cu privire la programul de studiu.....	25
Standard de acreditare 9. Monitorizare continuă și evaluare periodică a programelor.	27
Criteriul 9.1. Proceduri privind monitorizarea, evaluarea și revizuirea periodică a programului de studiu	27
Criteriul 9.2. Angajarea în câmpul muncii.....	28
Standard de acreditare 10. Asigurarea externă a calității în mod ciclic.....	29
Criteriul 10.1. Asigurarea externă a calității.....	29

Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității

Criteriul 1.1. Cadrul juridic-normativ de funcționare a programului

Indicatorul de performanță 1.1.1. Statutul juridic al instituției vs. realizarea programului de studiu

Universitatea de Stat din Moldova este o instituție de învățământ superior de stat și funcționează în baza Constituției Republicii Moldova, Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014 (Anexa 1.1.1. DR1), legislației în vigoare și a Cartei universitare, aprobată de Senatul USM în ședința din 31.03.2015 (Anexa 1.1.1. DR2).

Instituția Publică Universitatea de Stat din Moldova activează în baza Certificatului de înregistrare a organizației necomerciale, număr de identificare de stat – cod fiscal 1006600064263, înregistrat la 29 decembrie 2006 și eliberat la 17 ianuarie 2013 (Anexa 1.1.1. DR3) și deține Autorizația sanitară de funcționare nr. 10206, eliberată la 29 septembrie 2006 (Anexa 1.1.1. DR4).

Universitatea de Stat din Moldova este una din principalele instituții de învățământ superior din Republica Moldova, ce deține statut de Universitate Națională, acordat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1026 din 28 septembrie. A fost înființată la 4 martie 1945 și și-a început activitatea la 1 octombrie 1946, inițial având 320 de studenți, înscriși la 5 facultăți: de Fizică și Matematică, de Geologie și Pedologie, de Istorie și Filologie, de Biologie și de Chimie.

Prima acreditare oficială a Facultății de Litere a avut loc prin Hotărârea Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare nr. 3/1 din 14 decembrie 2000. Ulterior specialitatea 1101.01 Limba și literatura română a fost acreditată prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației și Tinretului al Republicii Moldova nr. 11.11.2 din 28 septembrie 2006 (Certificat de acreditare Seria AUC, Nr. 000003, Anexa 1.1.1. DR5, DR6). Cu toate acestea pregătirea cadrelor de filologi la USM are loc de la fondarea instituției, care în 1946 avea o facultate de Istorie și Filologie. Ulterior, specialitatea „Istorie” s-a detașat și în anul 1962 a fost creată Facultatea de Filologie. În anul 1993 structura facultății este schimbată, modificându-se și denumirea, care devine Facultatea de Litere. Facultatea oferă studii superioare universitare și postuniversitare; studii de masterat și doctorat, creând condiții eficiente pentru cei care urmează să-și formeze competențe profesionale filologice.

Programul de studiu de licență **141.08.01 – Limba și literatura** ființează în baza legii RM privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, Nr. 142-XVI din 07.07.2005, Monitorul oficial al RM nr. 101-103/476 din 29.07.2005 (Anexa 1.1.1. DR7), în baza Planului-cadru pentru studii superioare (ciclul I – Licență, ciclul II – Master, studii integrate, ciclul III – Doctorat), aprobat prin Ordinul ME nr. 1045 din 29.10. 2015 (Anexa 1.1.1. DR8), precum și în baza Codului Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014, publicat în Monitorul oficial Nr. 319-324 din 24.10.2014 (Anexa 1.1.1. DR1).

Filologii de la Facultatea de Litere a USM au nobila misiune de a pregăti viitori profesori de limbă și literatură română pentru învățământul preuniversitar din Republica Moldova.

Criteriul 1.2. Strategii, politici și managementul intern al calității

Indicatorul de performanță 1.2.1. Strategia și politica educațională de asigurare a calității

În conformitate cu legislația în vigoare (Anexa 1.2.1. DR2), în Universitatea de Stat din Moldova s-a constituit Secția pentru Managementul Calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară, iar la nivelul Facultății de Litere – Comisia de Asigurare a Calității (Anexa 1.2.1. DR3), având reprezentanți în departamente. Aceste două structuri sunt orientate spre promovarea culturii calității, spre stabilirea standardelor de calitate și implementarea acestora și, în final, spre asigurarea calității programului de studiu. Comisia de Asigurare a Calității aplică recomandările instituționale, naționale și europene privind asigurarea calității (Anexa 1.2.1. DR1, DR6), având în vizor principalele componente ale activității: procesul de studii și cercetarea științifică.

Secția Managementul Calității, Evaluare și Dezvoltare Curriculară a elaborat, în conformitate cu standardele ANACIP, un regulament (Anexa 1.2.1. DR3) ce vizează inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii, iar Comisia supraveghează aplicarea acestui regulament în cadrul facultății, la programele de studii.

Comisia de asigurare a Calității de la Facultatea de Litere a elaborat un program de politici concrete pentru managementul și asigurarea calității activităților de predare – învățare și cercetare (Anexa 1.2.1. DR5).

Asigurarea calității cu referință la programul de studiu se desfășoară în anumite moduri:

- Elaborarea de politici, strategii și proceduri pentru asigurarea calității;
- Crearea metodelor de aprobare, monitorizare și evaluare periodică a programului de studiu;
- Asigurarea calității corpului didactic;
- Monitorizarea atentă și continuă a eficienței procedurilor de asigurare a calității, menținerea standardelor academice (Anexa 1.2.1. DR6).

Indicatorul de performanță 1.2.2. Organizarea, aplicarea și eficacitatea sistemului intern de asigurare a calității

Comisia de Asigurare a Calității a creat un sistem intern de asigurare a calității, viabil și eficace. Comisia sus-numită dezvoltă o activitate multiaspectuală (Anexa 1.2.2. DR3), de la procesul de monitorizare a activităților desfășurate, la cel de evaluare internă a calității și de promovare a culturii calității (Anexa 1.2.2. DR1). În acest sens, Comisia pledează pentru îmbunătățirea calității procesului educațional în cadrul facultății (Anexa 1.2.2. DR2, DR5) și realizează următoarele activități:

1) Evaluarea periodică a cadrelor didactice de către studenți (Anexa 1.2.2. DR3). Această evaluare este obligatorie și periodică, la finele fiecărui an sau în cazul anunțării concursului pentru ocuparea unui loc vacant. Pentru a spori gradul de obiectivitate a completării chestionarului, acesta este anonim. Rezultatele sunt prelucrate de către Comisia de Calitate și sunt confidențiale, accesibile doar decanului.

2) Evaluarea colegială (Anexa 1.2.2. DR3). Performanțele didactice ale fiecărui cadru universitar sunt evaluate de către colegi sau de către șeful departamentului prin asistare la prelegeri, seminarii, ulterior impresiile fiind înscrise în registrul de asistări reciproce și discutate în cadrul ședințelor de departament.

3) Aprobarea testelor pentru examene de curs și examene de licență. Toate testele elaborate sunt semnate nu numai de șeful departamentului, ci și de președintele Comisiei de Asigurare a Calității.

4) Avizarea materialelor propuse spre editare. Toate materialele didactice, științifice elaborate la Facultatea de Litere sunt avizate obligatoriu de Comisia de Asigurare a Calității.

5) Monitorizarea actualizării de către titulari a listei bibliografice și a curriculei cursurilor predate.

Indicatorul de performanță 1.2.3. Internaționalizarea programului de studiu

La Facultatea de Litere au fost inițiate relații de colaborare cu instituții de învățământ superior din țările vecine în cadrul Consorțiului Universităților din Moldova, România, Ucraina (Anexa 1.2.3. DR2).

O practică actuală dar și de perspectivă pentru stabilirea unor relații bilaterale cu universități din spațiul românesc și nu numai este participarea studenților Facultății de Litere, coordonați de cadre didactice, la Colocviul Național *Mihai Eminescu*, ce se desfășoară în fiecare an la Iași (Anexa 1.2.3. DR3).

Standard de acreditare 2. Proiectarea și aprobarea programului

Criteriul 2.1. Proiectarea și aprobarea programului de studiu

Indicatorul de performanță 2.1.1. Cadrul general de proiectare a programului de studiu

Programul de studiu 141.08.01 Limba și literatura română, care asigură pregătirea profesională, întâi de toate, a viitoarelor cadre didactice pentru specialitatea respectivă, a fost elaborat în conformitate cu prevederile Codului Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014, publicat în Monitorul oficial Nr. 319-324 din 24.10.2014 (Anexa 2.1.1. DR1) și cu specialitățile recomandate de Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, aprobat prin Legea RM Nr. 142-XVI din 07.07.2005, publicată în Monitorul oficial al RM nr. 101-103/476 din 29.07.2005 (Anexa 2.1.1. DR2), respectând cerințele și rigorile stipulate în Planul-cadru pentru studii superioare (ciclul I – licență, ciclul II – master, studii integrate, ciclul III – doctorat), aprobat prin Ordinul ME RM nr.1045 din 29.10.2015 (Anexa 2.1.1. DR3) și în Regulamentul privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii, aprobat de Senatul USM la 25 februarie 2014 (Anexa 2.1.1. DR4), precum și normele și recomandările prevăzute în Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu (Anexa 2.1.1. DR5), în Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență, Anexă la Ordinul Ministerului Educației nr. 1047 din 29.10.2015 (Anexa 2.1.1. DR6), în Regulamentul-cadru cu privire la mobilitatea academică în învățământul superior (Hotărârea Guvernului nr.56 din 27 ianuarie 2014) (Anexa 2.1.1. DR7), în Regulamentul de organizare a procesului educațional la Universitatea de Stat din Moldova, 2012 (Anexa 2.1.1. DR8), în Regulamentul de evaluare a randamentului academic, USM, 2012 (Anexa 2.1.1. DR9), în Regulamentul de aplicare a Sistemului Național de Credite de Studiu la USM, 2014 (Anexa 2.1.1. DR10) ș.a.

Programul de studii 141.08.01 Limba și literatura română a fost evaluat și acreditat pentru funcționare în anul 2006, fapt confirmat prin prezența lui în Anexa la Certificatul de acreditare a Universității de Stat din Moldova (Anexa 2.1.1. DR11).

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii, în anul 2015, programul de studii Limba și literatura română a fost supus autoevaluării, iar Raportul de autoevaluare a programului a fost discutat și aprobat în cadrul ședinței Consiliului Facultății de Litere a USM și transmis spre verificare Secției Managementul calității, Evaluare și Dezvoltare curriculară a USM.

Indicatorul de performanță 2.1.2. Racordarea programului de studiu la Cadrul Național al Calificărilor

Programul de studii 141.08.01 Limba și literatura română, chiar dacă are o tradiție respectabilă de funcționare, se actualizează permanent în conformitate cu imperativul momentului istoric în care funcționează și cu cerințele pieței de muncă, fiind racordat, în prezent, la cerințele prevăzute de Cadrul European al Calificărilor (Anexa 2.1.2. DR1). Această racordare presupune respectarea unor standarde unice de predare-învățare-evaluare, finalitățile de studiu fiind orientate spre obținerea unor cunoștințe teoretice, abilități practice și competențele sociale și profesionale, necesare în ocupațiile tipice pentru absolventul nivelului respectiv de studii.

Criteriul 2.2. Conținutul programului de studiu

Indicatorul de performanță 2.2.1. Misiunea și obiectivele programului de studiu

Misiunea programului 141.08.01 Limba și literatura română este de a forma specialiști calificați în domeniul limbii și literaturii române și al științelor educației, îmbinând armonios obiectivul didactic cu cel științific, care se concretizează în transmiterea unor cunoștințe teoretice și formarea de abilități practice și competențe generale și specifice absolvenților studiilor universitare de licență cu eficiență imediată sau de perspectivă prin asigurarea unei temeinice pregătiri

profesional-științifice și metodice de specialitate și în concordanță cu stadiile pertinente, actuale ale cunoașterii în domeniile de profil.

Realizarea acestei misiuni este în concordanță cu obiectivele privind „asigurarea dezvoltării durabile a sistemului educațional în vederea formării unei personalități integre, active, sociale și creative” și „compatibilizarea structurală și calitativă a învățământului național cu spațiul european al educației”, obiective prevăzute de Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului RMnr.944 din 14 noiembrie 2014 (Anexa 2.2.1. DR1).

Finalitățile propuse în programul de studii 141.08.01 Limba și literatura română au fost elaborate și formulate în corespundere cu cele recomandate de Cadrul European al Calificărilor (Anexa 2.2.1. DR4) și urmăresc formarea unor competențe generale și specifice similare: capacitatea de a gestiona cunoștințele teoretice și abilitățile practice educative; abilitatea de a însuși noi cunoștințe în condițiile noii paradigme ale cunoașterii; abilitatea de a eficientiza activitățile instructiv-educative; capacitatea de a aplica în mod critic curriculum-ul școlar la disciplinele predate; capacitatea de a aplica eficient și creativ diverse metode, procedee, tehnici, forme de educație și instruire a elevilor; capacitatea de a interpreta adecvat diferite roluri civice în situațiile impuse de realitate; capacitatea de a demonstra abilități de exteriorizare / comunicare a cunoștințelor teoretice; capacitatea de a fi creativ în elaborarea, realizarea și evaluarea proiectelor didactice și educative în ciclul gimnazial și liceal.

În vederea realizării misiunii și obținerii finalităților propuse, programul de studiu 141.08.01 Limba și literatura română urmărește un șir de obiective: valorificarea tradiției filologice a învățământului superior din RM; promovarea unei atitudini moderne, adecvate exigențelor contemporaneității, prin formarea unor specialiști (profesori, traducători, ghizi, referenți, redactori etc.), care să se integreze cu ușurință pe piața muncii din RM; adaptarea mesajului profesional la diverse medii socio-culturale; dezvoltarea abilităților decizionale; dezvoltarea capacității de comprehensiune a motivațiilor socio-culturale în implicarea competenței profesionale în comunicare; crearea abilității de a prezenta oral sau în scris teorii și practici lingvistice și literare; dezvoltarea și perfecționarea capacității de a studia în mod critic și creator materia predată; argumentarea propriei poziții în luarea unei decizii profesionale; cultivarea sentimentului demnității în stabilirea relațiilor interpersonale la nivelul colectivului profesional, al comunității naționale sau internaționale; manifestarea toleranței în comunicare cu persoanele din alte domenii de activitate; respectarea deontologiei profesionale, polemica cu colegii de breaslă; abilitatea de a se adapta noilor situații sociale.

Programul de studiu 141.08.01 Limba și literatura română se înscrie armonios și în cadrul Planului strategic al Universității (Anexa 2.2.1. DR2), prin realizarea următoarelor prevederi stipulate de el: actualizarea planurilor de studii în dependență de schimbările din domeniul științific; condițiile de integrare a specialităților în câmpul muncii; actualizarea curriculumului la discipline; utilizarea tehnologiilor moderne de predare – învățare - evaluare (inclusiv platformele electronice); editarea anuală a suportului didactic din mijloacele speciale ale USM; consolidarea concepției evaluării finalităților educaționale; sporirea obiectivității și eficienței evaluării academice; participarea studenților în Consiliul Calității, Comisiile de Asigurare a Calității de la facultate; implicarea studenților în activități extracurriculare cu caracter academic și social, reflectate și în Planul strategic al Facultății de Litere (Anexa 2.2.1. DR3).

Indicatorul de performanță 2.2.2. Planul de învățământ

Planul de învățământ al programului de studii 141.08.01 Limba și literatura română, ca unul din documentele reglatorii ce determină organizarea procesului de studii, a fost elaborat în conformitate cu rigorile înaintate de Planul-cadru pentru studii superioare (ciclul I – licență, ciclul II – master, studii integrate, ciclul III – doctorat) (Anexa 2.2.2. DR1) și cu cele prevăzute în Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu (Anexa 2.2.2. DR2), incluzând obiectivele procesului de studii, exprimate prin finalități de studiu, perioada standard de studii, volumul de muncă solicitat, exprimat în credite de

studii transferabile, cerințele pentru începerea studiilor, lista unităților de curs/modulelor studiate, specificate prin numărul de ore și de credite de studii alocate.

La elaborarea Planului de învățământ al programului de studii 141.08.01 Limba și literatura română s-a urmărit realizarea unui învățământ centrat pe student, orientat spre dobândirea finalităților de studiu respective și formarea competențelor prevăzute prin Cadrul European al Calificărilor (Anexa 2.2.2. DR3) și domeniul de formare profesională respectiv; au fost luate în considerare prevederile Planului-cadru privind componentele sale definitorii (temporală, formativă, acumulare și evaluare), precum și cele referitoare la repartizarea și, respectiv, codificarea cursurilor/modulelor în funcție de gradul de obligativitate și posibilitatea de alegere (obligatorii, opționale și la liberă alegere), precum și după funcția lor în formarea profesională inițială (fundamentale, de formare a abilităților și competențelor generale, de orientare socio-umanistică, de specialitate), respectându-se și recomandările privind ponderea lor în Planul de învățământ (Anexa 2.2.2. DR4).

Repartizarea unităților de curs/modulelor în Planul de învățământ (Anexa 2.2.2. DR4) al Programului de studii 141.08.01 Limba și literatura română s-a efectuat conform recomandărilor Planului-cadru privind ponderea unităților de curs respective și în funcție de locul și rolul lor în pregătirea profesională a specialistului. Astfel, analiza Planurilor de învățământ pe trei ani de studiu consecutivi (prevăzuți pentru acest program, promoția 2011, spre exemplu) reflectă următorul distribuție a unităților de curs:

An de studii	Unități de curs/nr.de credite						
	F	G	U	S	M	Stagii de practică	Examen de licență
I	6 un./33 cr.	2 un./10 cr.	1 un./4 cr.	3 un./11 cr.	-	1 un./2 cr.	
II	4 un./20 cr.	-	1 un./6 cr.	7 un./23 cr.	3 un./10 cr.	2 un./8 cr.	
III	1 un./5 cr.	-	-	11 un./30 cr.	4 un./10 cr.	2 un./20 cr.	1 un./5 cr.
Total	11 un./58 cr.	2 un./10 cr.	3 un./13 cr.	21 un./64 cr.	7 un./20cr.	5 un./30 cr.	1 un./5 cr.

Tab.1. Ponderea unităților de curs după locul lor în formarea profesională

Planul de învățământ pentru programul de studiu 141.08.01 Limba și literatura română este redactat și ameliorat în permanență, pentru a fi adaptat la necesitățile timpului, fiind racordat la cerințele Cadrului Național al calificărilor, ale Planului-cadru și ale altor documente reglatorii, și elaborat în urma mai multor consultări cu persoane abilitate din cadrul ministerului de resort, al universităților de profil, cu persoane și modele de la facultățile filologice din România, Germania, Rusia etc. La discutarea conținutului planurilor de învățământ sunt implicați și studenții, în special cei din Consiliul profesoral al facultății, care sunt destinatarii programului în cauză și principalii lui beneficiari.

Funcționalitatea studiilor este asigurată și sporește prin introducerea unor discipline noi, inclusiv din categoria celor opționale, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți. În acest scop, se recurge și la reeșalonarea sau chiar la renovarea lor în funcție de cerințele pieței de muncă.

Indicatorul de performanță 2.2.3. Curricula pe discipline

Curriculum-ul disciplinelor de studii (Anexa 2.2.3 DR5) este un document normativ reglator, în baza căruia se organizează procesul de studii. Relația dintre finalitățile procesului didactic și conținuturi este stabilită și mediată de curriculum.

Disciplinele de studii, prezentate în Planul de învățământ al programului 141.08.01 Limba și

literatura română (Anexa 2.2.3. DR4) sunt predate în baza unor programe curriculare, elaborate la Departamentul Lingvistică Română și Știință Literară și renovate în permanență prin ajustarea lor la cerințele curente ale învățământului și prin completarea listelor bibliografice, fiind discutate și aprobate anual (Anexa 2.2.3. DR 6).

Curriculele cursurilor și ale seminarelor au fost întocmite în strictă conformitate cu cerințele regulamentelor și planurilor de învățământ (Anexa 2.2.3. DR 1, DR2, DR3). Obiectivele cursurilor corespund întru totul standardelor curriculare europene de formare profesională în învățământul superior. Potrivit acestor standarde, accentul e pus nu pe conținuturi, ci pe competențe, studentului solicitându-i-se manifestarea diferențiată a capacităților / abilităților la trei niveluri: de cunoaștere și înțelegere, de aplicare și de integrare. Evident, acest fapt presupune strategii evaluative noi, care urmăresc îmbunătățirea calității comportamentului profesional al viitorului specialist.

S-au întocmit toate Curriculele la disciplinele / cursurile normative, speciale, opționale, la practici etc (Anexa 2.2.3. DR5).

Indicatorul de performanță 2.2.4. Relevanța programului de studiu

Misiunea programului 141.08.01 Limba și literatura română este de a realiza o formare profesională inițială de calitate, de a pregăti specialiști în domeniul științelor educației, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei.

Componenta formativă, structurată în conformitate cu recomandările Cadrului Național al Calificărilor (Anexa 2.2.4 DR 1, DR3) și cu Cadrul European al Calificărilor (Anexa 2.2.4 DR2), generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează, înainte de toate, pe formarea de competențe, și nu pe transmiterea de informații. Astfel *curriculum*-urile pentru cursuri sunt elaborate în corespundere cu standardul socio-profesional și adaptate la cerințele pieții muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii.

În cadrul Științelor Educației programul de studiu Limba și literatura română ocupă un loc dintre cele mai importante, întrucât ca discipline școlare limba română și literatura română au o mare pondere în Planul de învățământ preuniversitar. Specialiștii instruiți în acest program conform prevederilor domeniului Științe ale educației, cu obținerea calificativului Licențiat în științe ale *educației*, sunt necesari în instituțiile de învățământ superior cu profil pedagogic (facultățile de filologie), precum și în cadrul colegiilor.

Analiza parcursului profesional al absolvenților programului de studiu 141.08.01 Limba și literatura română demonstrează că majoritatea lor activează pe tărâmul pedagogic, în cadrul instituțiilor de învățământ preuniversitar, în domenii adiacente, în conformitate cu ocupațiile tipice, prevăzute de CNC.

Absolvenții Ciclului I Studii Superioare de Licență la specialitatea „Limba și literatura română” pot aplica pentru programele de master specifice domeniului dat.

Statutul profesional al absolventului de la programul 141.08.01 Limba și literatura română vizează, implicit, un impact social și economic direct prin încadrarea lui în câmpul muncii și cu un nivel de pregătire înalt. Astfel, spectrul ocupațiilor absolvenților de la acest program este următorul:

profesor de limba și literatura română în instituțiile de învățământ preuniversitar; specialist în birouri și oficii pentru relații cu publicul și organizarea lucrărilor de secretariat; redactor literar în edituri, teatru, la radio și televiziune; stilizator de limbă, corespondent, reporter în mass-media; referent în instituții de stat și private, naționale și internaționale; prezentator, manager în emisiuni radio și TV naționale și internaționale.

Standard de acreditare 3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student

Criteriul 3.1. Procesul de predare-învățare

Indicatorul de performanță 3.1.1. Formele de organizare a procesului de predare-învățare

Programul de licență este organizat atât cu frecvență la zi, cât și cu frecvență redusă, activitățile didactice de bază fiind cursul, seminarul și lucrul individual, așa cum este prevăzut în planul de învățământ, precum și în curriculumurile pe disciplinele reflectate în plan. Sarcinile individuale la licență presupun întocmirea unor portofolii care reflectă activitatea studentului în

funcție de cerințele profesorului. Acestea se regăsesc în curriculumul disciplinei și conțin: produsul preconizat, strategiile de elaborare, criteriile de elaborare, precum și termenii de realizare (Anexa 3.1.1. DR3; DR4).

Studentii din cadrul programului 141.08.01 Limba și literatura română sunt consultați periodic pe probleme ce țin de calitatea predării cadrelor didactice, a relevanței formelor de organizare a activității didactice, fapt care contribuie la îmbunătățirea procesului de predare-învățare, precum și la identificarea unor soluții privind modificările, ajustările necesare în planurile de studiu (vezi: Chestionarele la Departament).

Indicatorul de performanță 3.1.2. Centrarea pe student a metodelor de predare-învățare

Mecanismul de consultare a studenților prevede atât forme tradiționale, precum este chestionarul, elaborat de secția Managementul calității, cât și diverse alte metode ca: ședințele cu studenții, conferințele științifice, mesele rotunde; rețelele de socializare, poșta electronică (Vezi: chestionare la Departament). Se mai practică și chestionarea orală individuală a studenților, lucru mai greu de demonstrat.

După cum este stipulat în Cadrul de Referință al Curriculumului Universitar (Anexa 3.1.2. DR1), procesul de predare-învățare-evaluare se desfășoară conform metodologiei și normelor de calitate, având în vedere următoarele componente: curriculumul și proiectarea didactică, managementul procesului de predare-învățare-evaluare; strategia de predare, resursele de învățare; stagiile de practică și evaluările finale. La studiile de licență cu frecvență la zi metodele de predare tradiționale alternează cu cele moderne, precum implicarea studenților în predare prin prezentarea comunicărilor la disciplinele audiate, prin organizarea dezbaterilor în cadrul orelor, prin aprofundarea studiilor la anumite aspecte ale lingvisticii și ale științei literare în cadrul pachetelor opționale (Anexa 3.1.2. DR2), prin organizarea de excursii care edifică în planul asimilării mai rapide și mai facile a informației din cadrul orelor.

Deocamdată, nu au fost identificați studenți cu cerințe educaționale speciale, însă capacitatea și posibilitățile corpului profesoral-didactic ne permit să facem față acestor eventuale cerințe. Menționăm că există multiple modalități de integrare a studenților cu cerințe educaționale speciale și anume: posibilități de încadrare în orar, posibilități ce țin de utilizarea TIC-ului, a laboratorului pentru slab văzători (Centrul „FĂRĂ BARIERE” – centrul de suport pentru studenții cu dizabilități de vedere a USM se află în biroul 255, blocul 4).

Abordarea sistemică constituie fundamentul construirii / conceperii curriculumului universitar. Există un mecanism comun de promovare, aplicare și evaluare a metodelor de predare-învățare, reflectat în curriculele pe discipline, care prevăd mai multe aspecte axate pe participarea cât mai activă a studentului în procesul educațional. Accentuarea gradului de implicare a studentului în procesul instructiv necesită o revizuire a strategiei de predare și evaluare. La realizarea acestei strategii pot contribui diferite metode de predare – învățare – evaluare, de exemplu: recenzia, portofoliul, elaborarea proiectelor individuale la toate disciplinele (Anexa 3.1.2. DR1, DR2). O modalitate eficientă în activitatea de promovare, aplicare și evaluare a metodelor de predare-învățare centrate pe student este monitoringul, care presupune mai multe activități: discuții în cadrul ședințelor de departament privind promovarea, implementarea și verificarea mecanismelor de evaluare, asistarea la ore (Vezi: Registrul de asistări), acordarea suportului necesar profesorilor tineri etc.

Suportul individual acordat studenților se face în cadrul orelor de consultații fixate în graficul elaborat de departament, la orele de seminar prin sarcinile propuse, la elaborarea tezelor de an și de licență, care sunt redactate prin ghidarea permanentă a profesorului, dar și în orice altă activitate în care studentul solicită ajutorul profesorilor (Anexa 3.1.2. DR2).

Indicatorul de performanță 3.1.3. Utilizarea instrumentelor TIC în procesul de predare-învățare-evaluare

În USM a fost încorporată în programele educaționale platforma MOODLE, oferindu-le celor ce se instruiesc o libertate și flexibilitate mai mare, dar și individualitate în formare (Anexa 3.1.3. DR1, DR2). Instrumentele TIC sunt utilizate în procesul de predare-învățare, într-un fel sau altul, de

toți profesorii care țin cursuri la programul respectiv de licență, Modalitățile de utilizare sunt diverse, presupunând predarea unor teme în PowerPoint, prezentarea unor materiale audio și video, relația virtuală profesor-student prin poșta electronică sau facebook, elaborarea testelor de evaluare, consultarea surselor online etc (Anexa 3.1.3. DR3).

Considerăm că impactul utilizării instrumentelor TIC este foarte mare, întrucât această formă de comunicare și predare le este familiară studenților. Prin contactul virtual profesor-student și invers este eficientizată însușirea materiei de studiu, precum și relevanța acesteia asupra produsului final – specialistul-filolog. Spre exemplu, utilizarea platformei MOODLE oferă o deschidere pentru: stimularea interesului față de nou; stimularea imaginației; dezvoltarea gândirii logice; optimizarea randamentului predării prin exemplificări multiple; aprecierea obiectivă a rezultatelor și progreselor obținute; învățământ la distanță etc (Anexa 3.1.3 DR3).

Indicatorul de performanță 3.1.4. Calendarul academic și orarul procesului de studii

Anul universitar, în cazul studiilor de licență, începe la 1 septembrie și se finalizează până la 1 iulie, având o durată de 30 de săptămâni, repartizate egal în două semestre a câte 15 săptămâni fiecare. Pe parcursul unui semestru se desfășoară activitatea didactică, 2 sesiuni ordinare (de iarnă și de vară), cu o durată de 3-4 săptămâni fiecare (6-7 săptămâni pe an), 2 sesiuni de recuperare a deficitului de credit de 2-4 săptămâni și 1 sesiune de promovare de 2 săptămâni (pentru studenții din anii terminali). Semestrul de asemenea include perioade pentru stagiile de practică, perioade de pregătire a tezelor și vacanțe – vacanța de iarnă de 2-3 săptămâni, vacanța de Paște de 1 săptămână și vacanța de vară - de cel puțin 8 săptămâni.

Durata săptămânii de studiu este de 5 zile, cu un număr săptămânal de 30 de ore de contact direct pentru instruirea la un singur domeniu de formare profesională la ciclul I licență.

Calendarul academic (Anexa 3.1.4. DR4) este structurat conform prevederilor actelor normative și respectă cerințele impuse pentru normarea timpului de învățământ (Anexa 3.1.4. DR1, DR2, DR7). Orarul procesului de studiu, de asemenea, este întocmit conform cerințelor în 28.08.12 (Anexa 3.1.4. DR6, DR7).

Studiul individual al studentului ghidat de profesor constituie parte componentă a volumului de lucru al studentului pe săptămână suplimentar la numărul de ore de contact direct incluse în planul de învățământ. Raportul dintre orele de contact direct și cele de studiu individual se stabilește în baza unei metodologii specifice pentru fiecare domeniu general de studiu, aprobată de USM și constituie 1:1 sau 1:2 la învățământul de zi, ciclul I. (Anexa 3.1.4 DR3). Studiul individual ghidat

de profesor constituie 50% din timpul rezervat pentru lucrul individual al studentului. Responsabil de organizarea și desfășurarea studiului individual al studenților este profesorul titular de curs, care stabilește sarcinile pentru LI și le reflectă în curriculum-ul la disciplina respectivă. În urma analizei curriculum-urilor la unitățile de curs prevăzute în planul de studii pentru programul 141.08 Limba și literatura română, s-a constatat că sarcinile pentru LI sunt variate și utile și vin să completeze cunoștințele acumulate la orele de contact direct. Acestea includ studiul materialelor suplimentare din cadrul cursului, consultații suplimentare pentru studenții cu o reușită scăzută, care întâmpină dificultăți în înțelegerea și la realizarea sarcinilor de studiu, organizarea activităților didactice cu utilizarea diverselor forme interactive, inclusiv a discuțiilor; realizarea evaluărilor curente; întocmirea unor rezumate ale surselor bibliografice recomandate, verificarea eseurilor, referatelor, rapoartelor, portofoliilor, studiilor de caz elaborate de către studenți ș.a. Studiul individual al studentului se desfășoară pe durata semestrului, evaluarea efectuându-se fie pe parcurs, fie la sfârșitul semestrului, înainte de sesiunea ordinară de examene, nota pentru LI fiind o componentă a notei medii pe semestru. Acest lucru este reflectat în Registrul de evidență a îndeplinirii planului de studii, frecvenței și însușitei studenților, la rubrica Evidența reușitei studenților, care se află la secretariatul facultății.

În concluzie, studiul individual al studentului se desfășoară în conformitate cu art. 4.8 al *Regulamentului de aplicare a Sistemului Național al Creditelor de Studii la USM* din 25 februarie 2014 (Anexa 3.1.4 DR1). Lucrul individual la programul 141.08 Limba și literatura română se desfășoară constant, produsul LI este variat și util și ajută la îmbunătățirea abilităților studenților și dezvoltă competența de învățare constantă a acestuia.

Criteriul 3.2. Stagiile de practică

Indicatorul 3.2.1. Organizarea stagiilor de practică

Stagiile de practică din cadrul programului de studii de licență 141.08.01 Limba și literatura română se desfășoară în conformitate cu *Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învățământul superior*, cu *Regulamentul cu privire la organizarea stagiilor de practică la ciclul I – studii superioare de licență*, precum și în conformitate cu planul de învățământ în baza curricula elaborată de către departament (Anexa 3.2.1. DR1, DR2, DR5). Acestea sunt de 3 tipuri: *Practica de inițiere la didactică*, *Practica la didactică* (cu 30 de credite, în total) și *Practica de licență* (cu 8 credite). Practicile la didactică sunt ghidate atât de profesorii de la Departamentul de Științe ale Educației, de la Centrul de Ghidare în Carieră, cât și de metodiștii de la Departamentul de Lingvistică Română și Știință Literară (Anexa 3.2.1. DR3, DR4). Aceste stagii de practică au baze sigure, precum sunt câteva licee din municipiul Chișinău (Lista liceelor se anexează, precum și contractele de colaborare). La finalul fiecărei practici produsul preconizat este: portofoliul cu sarcinile date de profesorul responsabil realizate, care presupune un suport curricular, precum *fișa*, *caietul de sarcini al studentului*, *agenda*, la practica de inițiere la didactică și practica la didactică, și teza de licență finalizată, în cazul practicii de licență (Anexa 3.2.1. DR4, DR8).

Curriculele stagiilor de practică sunt elaborate în conformitate cu planul de învățământ la programul de studiu și în conformitate cu cerințele curriculei și a suportului curricular privind stagiile de practică, care sunt bazate pe obiectivele programului de studiu prin prisma centrării pe student și formării de competențe (Anexa 3.2.1. DR1).

Suportul curricular pentru stagiile de practică presupune, întâi de toate, o racordare la planul de învățământ, precum și la *Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învățământul superior*. Pentru fiecare tip de practică sunt cerințe, precum și un suport curricular specific (Anexa 3.2.1. DR1, DR2, DR4, DR8).

Indicatorul de performanță 3.2.2. Acorduri de colaborare pentru realizarea stagiilor de practică

Stagiile de practică la programul 141.08.01 Limba și literatura română se efectuează, după cum am menționat, în licee, ciclul gimnazial, iar practica de licență – în cadrul facultății (Anexa 3.2.2. DR1). În baza acordurilor de colaborare stabilite cu partenerii toți studenții au locuri pentru efectuarea stagiilor, iar numărul locurilor selectate independent de studenți, de regulă, nu este relevant (Anexa 3.2.2. DR1).

Criteriul 3.3. Evaluarea rezultatelor academice

Indicatorul de performanță 3.3.1. Organizarea procesului de evaluare a rezultatelor academice

Evaluările curente și finale ale studenților la Licență au loc în conformitate cu cerințele și calendarul prestabilite de secția Managementul calității a USM. Astfel, evaluările curente se fac în baza a două atestări pe semestru, precum și în baza cerințelor profesorilor la disciplinele predate în cadrul orelor practice și al lucrului individual (Anexa 3.3.1. DR1, DR2, DR3).

Evaluarea rezultatelor obținute de student în cadrul triadei educaționale Predare – învățare – evaluare se realizează prin câteva procedee și modalități, menite a aprecia efortul depus la efectuarea mai multor aspecte ale procesului de învățământ: 1. Evaluarea curentă, 2. Evaluarea lucrului individual, 3. Evaluarea finală. Evaluarea curentă se efectuează în baza a două atestări, reglementate de calendarul academic, care contribuie esențial la evaluarea finală (Anexa 3.3.1. DR4, DR6, DR7, DR8, Anexa 3.1.4. DR6).

Evaluarea privind finalizarea studiilor superioare de licență s-a făcut, până în anul 2014, în baza a trei examene: limba română, literatura română și susținerea tezei de licență. Din 2015, se susțin doar două examene de licență: limba și literatura română (probă integrată) și susținerea tezei de licență (Anexa 3.3.1. DR3). Pentru studenți noua modalitate de susținere este, pe de o parte, mai accesibilă, dar, pe de altă parte, dificilă, întrucât presupune un test cu mai mulți itemi din cadrul a două discipline de bază: limba și literatura. În același timp, pentru o pregătire mai temeinică, în

planul de studii sunt prevăzute ore de sinteză pentru studenții care absolvă (Anexa 3.3.4: DR6, DR8).

Pentru prevenirea fraudelor academice la examenul de limba și literatura română sunt prevăzute mai multe proceduri: sarcini complexe, care implică gândirea critică și creativitatea; codificarea testelor; prezența mai multor asistenți în sala de examen (Anexa 3.3.1. DR3, DR8). Pentru detectarea plagiatului în scrierea tezelor de licență sunt folosite softuri anti-plagiat online (Viper, Copyscape free ș.a.), studenților li se aduc la cunoștință standardele de informare și documentare (SM ISO 690:2012), actele normative naționale. Nu mai puțin importantă, considerăm, este competența președintelui, dar și a întregii comisii de licență.

În procesul de evaluare curentă, finală și de finalizare a studiilor sunt luate mai multe măsuri de precauție pentru prevenirea fraudelor academice: se ține cont de prestația studentului pe parcursul semestrului la seminare, iar testele conțin sarcini complexe, care implică gândirea critică și creativitatea. Este important de remarcat că, la nivel instituțional, ponderea mediei acumulate la orele practice este mai mare decât cea de la examene (**60 la 40**), iar la studiile cu frecvență redusă această pondere este de **50 la 50** (Vezi: Decanat).

Procedurile de contestare a rezultatelor evaluării se fac în conformitate cu prevederile *Regulamentului de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu*, care prevede că rezultatele evaluării contestate se examinează de către o persoană terță desemnată de către decanul facultății, împreună cu șeful departamentului, conform procedurii stabilite de Senatul USM. De asemenea, în cadrul Universității funcționează și Comisia de supraveghere a contestărilor (Anexa 3.3.1. DR3). În perioada evaluată n-au fost depuse cereri de contestare nici la evaluarea curentă sau finală, nici la evaluarea de finalizare a studiilor.

Rapoartele președinților de la Comisiile de evaluare a examenului de finalizare a studiilor superioare de licență se redactează la finalul examenelor de licență și se prezintă în cadrul ședinței Departamentului și al ședinței Consiliului profesoral. În rapoartele președinților de comisii sunt relevate atât aspectele pozitive (bune și foarte bune) ale activității lor, precum și unele mici lacune, care au fost reflectate prin recomandări, sugestii (Vezi: Decanat).

Indicatorul de performanță 3.3.2. Organizarea procesului de evaluare a stagiilor de practică

Evaluarea stagiilor de practică se face la finalul practicii și se apreciază cu note de către o comisie special creată de departament. Criteriile de apreciere a stagiului de practică sînt elaborate și aprobate prin reglementări interne ale instituției (Anexa 3.3.2. DR2). Notele obținute pentru stagiul de practică se includ în rezultatele sesiunii respective de examinare (Vezi: Decanat), se iau în considerare la calculul mediei reușitei academice a studentului. Evaluarea practicii de licență se face de către conducătorul de proiect în funcție de activitatea studentului în procesul de elaborare a proiectului. Rezultatele evaluării stagiilor de practică se prezintă în cadrul departamentului sau al conferințelor de bilanț al desfășurării stagiilor de practică (Anexa 3.3.2. DR4).

Reprezentanții practicii la didactică fie sunt rugați să participe la ședințele de bilanț al stagiilor de practică din cadrul departamentului, fie sunt rugați să dea o analiză calitativă muncii prestate de student (o caracteristică) (Anexa 3.3.2. DR2, DR4).

Evaluarea stagiilor de practică se efectuează atât pe perioada de desfășurare a practicii, cât și la finalizarea acestei activități. Criteriile de evaluare a stagiilor de practică sunt elaborate și aprobate prin reglementări interne ale instituției (Anexa 3.3.2. DR2), care se conțin în dosarul stagiilor de practică, și corespund standardelor curriculare (Anexa 3.3.2. DR4).

Standard de acreditare 4. Admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări de către student

Criteriul 4.1. Admiterea studenților

Indicatorul de performanță 4.1.1. Recrutarea și admiterea studenților

Admiterea la programul de studii superioare de licență 141.08.01 – Limba și literatura română se desfășoară în aceleași condiții în care se organizează admiterea la studii superioare de

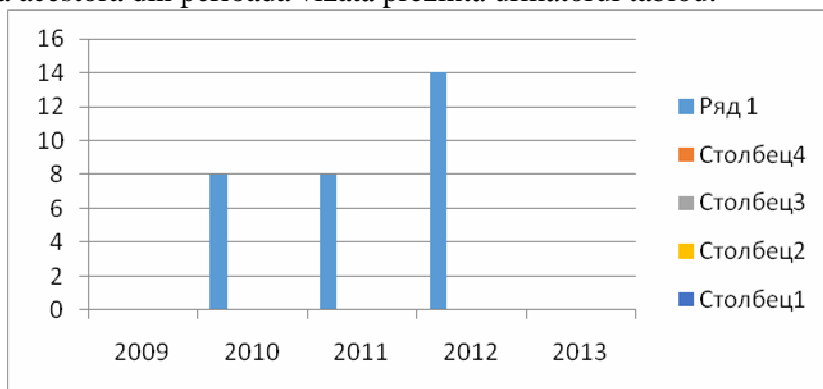
licență în Universitatea de Stat din Moldova și în strictă conformitate cu Regulamentul-cadru privind organizarea admiterii în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova la studii superioare de licență (Anexa 4.1.1. DR 1) și actele normative elaborate de Ministerul Educației, precum și în baza Metodologiei desfășurării concursului de admitere, la studii superioare de licență (ciclu I) în cadrul Universității de Stat din Moldova (Anexa 4.1.1. DR 1, DR3).

Pe parcursul admiterii candidaților li se asigură suportul informațional necesar prin afișarea la sediul instituției și pe pagina web a informațiilor utile privind desfășurarea admiterii. Se actualizează sistematic Raportul operativ privind dinamica depunerii cererilor pe site-ul USM: <http://usm.md/admitere>. Candidații sunt consultați privind oferta educațională de către secretarul responsabil pe facultate din cadrul Comisiei de admitere, de reprezentanții administrației Universității de Stat din Moldova; de angajații Centrului de ghidare în carieră a Universității de Stat din Moldova; de voluntarii ASUSM-ului, precum și prin mediatizarea procesului de admitere în sursele mass-media (<http://publika.md>, <http://www.prime.md>, <http://trm.md>, <http://adevarul.ru>, <http://diez.md>, ș.a.).

Pentru a putea face față provocărilor și dificultăților timpurilor actuale, este imperios necesar a realiza un șir de obiective și acțiuni, incluse, de altfel, în Planul strategic al Facultății de Litere pentru anii 2016-2010 (Anexa 4.1.1. DR8). Pe parcursul mai multor ani, sub semnul permanent al scăderii numărului de candidați la admitere, au fost puse în discuție – la ședințele departamentelor de profil, dar și la cele ale Consiliului profesoral al facultății – subiecte legate de dificultățile crescânde ale admiterii și de posibilitățile de redresare a situației create. Astfel, s-a decis constituirea unei echipe operaționale de

promovare și publicitate a ofertei educaționale, care a propus un plan de acțiuni concrete, printre care: a) realizarea și distribuirea de materiale publicitare cu specializările oferite, care să prezinte oportunitățile și avantajele viitoarei profesii pentru potențialii candidați; b) participarea membrilor Facultății de Litere la întâlnirile cu elevii și profesorii din licee la practica pedagogică, concursurile școlare, manifestări științifice, olimpiade, unde se va prezenta oferta facultății; c) elaborarea și realizarea unui program de „recutare” a viitorilor candidați la admiterea-2016 prin informarea cât mai largă și mai atractivă a absolvenților liceelor din republică. În plus, oferta educațională a fost și este permanent promovată pe pagina Web a facultății, unde sunt prezentate avantajele și provocările specialității în cauză.

Cu toate eforturile depuse, e greu a afirma că cifrele de școlarizare au crescut simțitor. Analiza acestora din perioada vizată prezintă următorul tablou:

2009	2010	2011	2012	2013
0	7	9	14	0

Cifrele și graficul de mai sus reflectă *status-quo* al admiterii din anii indicați, cifrele arătând numărul de studenți înmatriculați la programul *Limba și literatura română*. Lipsa acestora în anul 2009 și 2013 se explică prin faptul că în acești ani a fost anunțată admiterea la aceeași specialitate din profilul 222 *Limbi și literaturi*, unde au fost înmatriculați un număr de candidați, comparabil cu ceilalți ani.

De fapt, nivelul destul de modest al solicitării acestui program poate fi explicat atât prin factorul demografic din ce în ce mai alarmant (reducerea numărului de absolvenți ai liceelor), dar și

prin cel social: nu e un secret că specialitățile pedagogice, în societatea noastră, sunt poziționate în zona cea mai prost remunerată, de aceea motivația pentru solicitarea acestui program este redusă. Cu toate acestea, candidații care aleg să profeseze în acest domeniu o fac sincer și din convingeri demne de apreciat.

Situația creată constituie o preocupare și a structurilor universitare, într-un declin asemănător aflându-se și alte programe de studiu. Pentru redresarea ei se aplică mai multe modalități: promovarea ofertei educaționale în mass-media, „desant”-uri de studenți și profesori la liceele din republică în scopul promovării specialităților USM și recrutării viitorilor candidați; organizarea „universității de vară”, menită a familiariza pe viitorii candidați cu posibilitățile ce le pot oferi diverse programe de studiu, organizarea Zilelor „ușilor deschise” la USM, pentru ca viitorii candidați să poată lua act de ofertele educaționale ale USM; ghidarea în carieră, realizată de Departamentul de resort ș.a.

Indicatorul de performanță 4.1.2. Accesul grupurilor dezavantajate la studii

În conformitate cu Legea Republicii Moldova privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012 și cu Regulamentul-cadru de admitere în învățământul superior pentru ciclul I, studii superioare de licență în Planurile de înmatriculare ale USM (Anexa 4.1.2. DR1, DR2, DR3, DR4) este prevăzută cota de 15 la sută din numărul total de locuri cu finanțare bugetară la fiecare specialitate, care include grupurile dezavantajate, printre care și categoria persoanelor cu dizabilitate severă sau accentuată. Prin urmare, la admitere li se acordă prioritate candidaților cu dizabilități în raport cu ceilalți. De menționat faptul că persoanelor cu dizabilități li se păstrează statutul de studenți bugetari pe întreaga perioadă a studiilor. În perioada de referință în carul Facultății de Litere nu am avut studenți cu dizabilități.

Criteriul 4.2. Progresul studenților

Indicatorul de performanță 4.2.1 Promovabilitatea studenților

Universitatea de Stat din Moldova are un mecanism intern de promovare a studenților, constituit în baza reglementărilor în vigoare (în baza: Regulamentului de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 1046 din 29.10.2015, Regulamentului cu privire la condițiile de ocupare a locurilor cu finanțare bugetară în instituțiile de învățământ superior de stat din Republica Moldova, aprobat prin ordinul Ministerului Educației din nr. 748 din 12.07.2013, Regulamentului de aplicare a sistemului național de credite de studiu la Universitatea de Stat din Moldova, Regulamentului cu privire la condițiile de ocupare a locurilor cu finanțare bugetară la Universitatea de Stat din Moldova, Regulamentului privind lichidarea restanțelor academice ale studenților Universității de Stat din Moldova (Anexa 4.2.1. DR1, DR2, DR3, DR 4). Acest mecanism se aplică absolut tuturor studenților, de la toate programele de studiu.

Prin promovarea studenților de la an la an le este menținută calitatea de student, dobândită prin înmatriculare. Studentul este obligat să susțină toate examenele prevăzute în Planul de învățământ al programului pe care îl urmează și este admis la examen doar dacă a realizat obiectivele curriculare, a obținut o notă de promovare în cadrul evaluărilor curente, a frecventat mai mult de 70 la sută din orele de contact direct prevăzute în curriculum și a realizat sarcinile prevăzute pentru activitatea de învățare individuală. Pentru a fi promovat în următorul an de studii studentul trebuie să acumuleze numărul de credite obligatorii pentru calificare, prevăzute în Planul de învățământ (minim 40 de credite la unitățile de curs / modulele obligatorii pentru anul curent de studii și acumularea a 60 de credite prevăzute pentru anii precedenți, precum și pentru anul de finalizare a studiilor universitare). Creditele obținute se consemnează, împreună cu notele în borderouri (în două exemplare, dintre care unul se păstrează la decanat, iar altul la Secția Studii), în carnetul de note al studentului, în suplimentul la Diplomă.

Studenții ce au credite restante, dar au fost înscriși în următorul an de studii, pot susține restanțele în 2 sesiuni de recuperare, prevăzute în Calendarul academic. În cazul în care studentul nu a reușit acumularea creditelor restante în cele două sesiuni de recuperare, poate susține restanțele

în sesiunea de promovare. În cazul nerespectării condițiilor enunțate mai sus, studenții sunt propuși spre exmatriculare.

Locurile pentru studii cu finanțare bugetară se scot la concurs anual, pe specialități, după finalizarea anului curent de studii. La concurs participă studenții admiși la studii cu finanțare bugetară, precum și studenții admiși la studii în bază de contract, dar care au realizat integral planul de învățământ din anul respectiv de studii. Concursul dat se face în baza rezultatelor academice înregistrate de către candidați în cadrul sesiunilor. Pentru redistribuirea locurilor cu finanțare bugetară la facultate se constituie o Comisie de concurs, în componența căreia intră obligatoriu un reprezentant al organizațiilor studențești.

La programul de studii **141.08.01 Limba și literatura română** în perioada de referință (2011-2015) rata de promovabilitate a constituit 63,3% la sută: înmatriculați – 30 de studenți, au absolvit – 19. Fără îndoială, cauzele abandonului sunt atât academice, cât și sociale, de viață (Anexa 4.2.1. DR6).

Indicatorul de performanță 4.2.2. Mobilitatea academică

Mobilitatea academică a studenților și a personalului academic se organizează în baza: tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; acordurilor / convențiilor interuniversitare. Profesorii și studenții sunt încurajați, motivați să participe în programe de mobilitate atât la nivel național, cât și internațional cu respectarea reglementărilor specifice existente la nivel național și instituțional (Anexa 4.2.2. DR 1, DR2, DR3, DR4).

În programe de mobilitate pot participa studenții care au realizat integral programul de studii / semestrul precedent, au rezultate academice bune, cel puțin nota medie „8” și cunosc limba țării în care se realizează mobilitatea. La ciclul I mobilitatea se permite începând cu anul II de studii și cu excepția ultimului an de studii. Studenții încadrați în programe de mobilitate interuniversitară beneficiază de recunoașterea automată a perioadei de studii, numărul de credite academice transferabile, a rezultatelor obținute la examene și stagii de practică, realizate în universitățile din țară și străinătate. Participantul la programul de mobilitate interuniversitară va deține un contract de studii ECTS, însoțit de transcripția notelor (extrasul fin foaia matricolă). Contractul de studii ECTS va fi semnat de către trei părți: studentul participant la program, prorectorul USM responsabil de organizarea mobilităților academice și responsabilul de mobilitate din universitatea-gază, confirmând compatibilitatea programelor de studii și angajamentul privind recunoașterea acestuia.

În instituția noastră se constituie proiecte, are loc diseminarea informației privind programele de mobilitate la care pot candida studenții și personalul academic, se organizează activități de instruire a candidaților, responsabil de aceste activități fiind coordonatorul mobilităților academice din partea facultății.

Criteriul 4.3. Recunoașterea și dobândirea de certificări

Indicatorul de performanță 4.3.1. Conferirea titlului și eliberarea diplomei

La USM studiile superioare de licență, ciclul I, se finalizează cu susținerea examenului și a tezei de licență. Admiterea la examenul de finalizare a studiilor superioare de licență este condiționată de obținerea tuturor creditelor aferente cursurilor/modulelor/ activităților obligatorii și opționale din Planul de învățământ (inclusiv și disciplinele la liberă alegere selectate) (Anexa 4.3.1. DR 1, DR3, DR4, DR5).

Examenul de licență finalizează cu acordarea titlului de licențiat în Științe ale educației, specialitatea 141.08 Limba și literatura română, conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I (Anexa 4.3.1. DR2, DR7, DR8). În baza promovării examenului de licență, absolventului i se eliberează diploma de licență, la care se anexează și suplimentul, redactat în română și engleză, acordat cu titlu gratuit (Anexa 4.3.1. DR9).

Persoanelor care nu au promovat examenul de licență sau nu au susținut teza de licență li se eliberează o adeverință de absolvire, prin care se atestă că titularul a realizat planul de învățământ la specialitatea dată. În caz de promovare a examenului de licență la susținerea repetată, absolventului

i se eliberează diploma de licență, iar certificatul de absolvire eliberat anterior se retrage și se păstrează în dosarul personal al absolventului.

Diploma de studii superioare de licență certifică faptul că titularul acesteia are cunoștințele și competențele necesare pentru continuarea studiilor la ciclul II, precum și o formare profesională inițială care îi permite angajarea în câmpul muncii.

Standard de acreditare 5. Personalul academic

Criteriul 5.1. Recrutarea și administrarea personalului academic

Indicatorul de performanță 5.1.1. Planificarea, recrutarea și administrarea personalului academic

Personalul academic este recrutat în baza unei proceduri instituționale, care prevede perfectarea unui dosar de participare la concursul organizat pentru posturile vacante de lector, lector superior, conferențiar și profesor, care se desfășoară o dată la 5 ani, în conformitate cu Codul Educației și Codul Muncii, precum și cu regulamentul de ocupare a posturilor didactice (Anexa 5.1.1. DR1, DR2, DR3). Cerințele față de candidații la posturile anunțate sunt în concordanță cu necesitățile universității privind acoperirea cu ore a contingentului de studenți, precum și calitatea predării, calitatea pregătirii cadrului didactic în general.

Personalul academic la programul de licență **141.08.01 – Limba și literatura română** constituie **2** doctori habilitați în filologie, profesori universitari, **15** doctori în filologie, conferențieri universitari, **1** doctor în filologie, lector superior, **8** lectori universitari de la Departamentul de Lingvistică Română și Știință Literară și profesori de la alte departamente de profil, ca cel de Științe ale Educației (**1** doctor în pedagogie), de Psihologie Generală (**1** doctor habilitat în psihologie), de Filozofie (**1** doctor în filozofie), de Cultură Fizică și Sport (**1** doctor habilitat în psiho-pedagogie). Așadar, programul de studii este asigurat de cadre didactice calificate, cu o bogată experiență didactică și de cercetare, cu merite în domeniul filologiei, având vârste cuprinse între **30 – 70** de ani (Anexa 5.1.1. DR3, DR4, DR5, DR6, DR7, DR8).

Raportul dintre cadrele didactice, titulare de cursuri, și studenți este mic. Pentru instituție acest lucru este ineficient, dar pentru student este, evident, un avantaj, astfel încât se poate vorbi de calitatea indiscutabilă a procesului de instruire (Anexa 5.1.1. DR4).

Cadrele didactice și științifice din străinătate sunt implicate în procesul de instruire a studenților-masteranzi în măsura în care ei participă la diverse conferințe, simpozioane, colocvii care au loc în cadrul facultății. Ținem să menționăm că intenționăm să intensificăm colaborarea cu unii profesori, care activează în universitățile din cadrul Consorțiului Universităților din Moldova, România și Ucraina (Anexa 5.1.1. DR3).

Implicarea sectorului real în procesul de instruire ține, întâi de toate, de stagiile de practică, care se desfășoară sub îndrumarea conducătorului de practică în cadrul liceelor. Aici studenții sunt preluați sub tutela profesorilor-metodiști din licee și sunt ghidați pe tot parcursul practicii, astfel încât specialiștii din sectorul real de activitate sunt implicați direct în procesul de instruire al studenților (Anexa 5.1.1. DR3).

Indicatorul de performanță 5.1.2. Calificarea profesională a personalului academic

Personalul academic și științific care asigură funcționarea programului **141.08.01 – Limba și literatura română** are calificarea și pregătirea științifică necesară unei instruirii de calitate și corespunde în totalitate conținutului programului de studii evaluat (Anexa 5.1.2. DR1, DR4, DR5).

Remarcăm faptul că ponderea cadrelor didactice titulare care dețin titluri și grade științifice conforme conținutului programului de studiu este de **90 la sută**. Ponderea cadrelor didactice și științifice titulare și prin cumul care sunt implicate în predare la programul de studii **141.08.01 – Limba și literatura română**, repartizată pe ani de studii, este reflectată în Anexa 5.1.2.DR5.

Criteriul 5.2. Dezvoltarea personalului academic

Indicatorul de performanță 5.2.1. Strategii/politici/măsuri de dezvoltare a personalului academic

Strategiile, planurile de dezvoltare a personalului academic sunt reflectate în obiectivele strategice conținute în Strategia Politicilor de Personal la Universitatea de Stat din Moldova (Anexa 5.2.1. DR1, DR2).

În cadrul obiectivului strategic II este prevăzută: promovarea politicilor flexibile și eficiente de formare profesională continuă, specializări prin burse doctorale și postdoctorale externe, stagii de pregătire și formare („Utilizarea platformei Moodle în procesul educațional”, Cursuri tematice de formare continuă), schimburi de experiență/mobilități, activități de training universitar etc.; susținerea politicilor de mobilitate flexibilă și stimulativă a personalului prin studii în universități din străinătate și mobilități ca *visiting prof./researcher* etc. În cadrul Departamentului de Lingvistică Română și Știință Literară și-au făcut studiile la postdoctorat, în perioada evaluată, 2 cadre didactice: Molea Viorica, dr, conf. univ. (2 ani: 2012 – 2014) și Maznic Silvia, dr. conf.univ. (1 an: 2014 - 2015) (Anexa 5.2.1. DR1, DR2).

Tot în cadrul Strategiei Politicilor de Personal la USM, în obiectivul strategic II, se preconizează încurajarea și motivarea prioritară a cadrelor didactico-științifice și de cercetare tinere, inclusiv sub aspect salarial, pentru performanță profesională obținută. În cadrul facultății și al departamentului există un sistem de susținere/stimulare a cadrelor academice tinere prin: acordarea de burse la doctorat; participarea la cursuri, seminare de formare continuă (ca „Utilizarea platformei Moodle în procesul educațional, iunie-iulie – 2014; Cursuri tematice de formare continuă; acordarea suportului la elaborarea cursurilor etc. Aceste mecanisme de susținere a cadrelor tinere ajută la integrarea lor mai ușoară în procesul de studii, precum și la evoluția lor personală (Anexa 5.2.1.DR1, DR2).

Sistemul de susținere/stimulare a progresului profesional este viabil atât prin aplicarea și dezvoltarea procedurilor de încurajare salarială diferențiată, în funcție de realizarea obiectivelor de performanță ale fiecărui cadru didactico-științific și de cercetare, cât și prin investigarea periodică a stării de satisfacție profesională a angajaților; prin dezvoltarea periodică a unor studii de diagnoză organizațională care să identifice punctele vulnerabile și factorii care predispun la ineficiență, lipsă de responsabilitate și orientare către rezultat și performanță. Totodată, în cadrul universității se desfășoară diverse concursuri de stimulare a capacității de predare, precum „Profesorul anului universitar”, „Cel ai reușit debut didactic”, „Gradația de merit” (Anexa 5.2.1. DR2, DR3).

Indicatorul de performanță 5.2.2. Planificarea și realizarea activității metodice a personalului academic

La USM funcționează un mecanism bine pus la punct de planificare, realizare și susținere a activității metodice a personalului academic prin planurile editoriale pentru 2 ani, care prevăd publicarea manualelor, a suporturilor de curs, a compendiilor, a ghidurilor și a altor materiale metodice necesare procesului de studiu. Astfel, fiecare facultate, departament are o cotă-parte de publicare a materialelor, adică un anumit număr de coli de autor. În cadrul Departamentului Lingvistică Română și Știință Literară acest lucru este ținut sub un control riguros și sunt acoperite, de fiecare dată, ofertele instituționale prin publicarea materialelor didactice pentru cursurile predate. În același rând, sunt de menționat și concursurile la nivel instituțional amintite mai sus sau procedurile interne anuale de evaluare prin rapoarte de autoevaluare etc (Anexa 5.2.2. DR1, DR2).

În ultimii 5 ani de activitate a departamentului au fost discutate și propuse spre publicare mai multe materiale didactice care acoperă necesitățile cursurilor predate: „Discurs specializat – lexic și gramatică de bază” (autori: A. Gherasim și S. Corniciuc); suportul de curs „Lingvistică generală și romanică” (autor E. Oglindă); suportul de curs „Lingvistică contrastiv-tipologică” (E. Oglindă, A. Sobol, manualul-crestomașie „Literatura română veche. Vol. III” (autori: A. Cazacu, L. Usatâi), Culegere de teste la ”Istoria literaturii române, sec. XV-XIX autori: A. Cazacu, L. Usatâi) (Anexa 5.2.1. DR2).

Indicatorul de performanță 5.2.3. Evaluarea personalului academic

Evaluarea personalului academic se efectuează în mod constant cel puțin o dată la 5 ani. Astfel, în cadrul acestei evaluări, sunt desfășurate o serie de activități: se predau ore demonstrative, sunt chestionați studenții despre competența și eficacitatea cursurilor predate ale cadrului didactic, este analizată activitatea profesorului respectiv la ședința departamentului pentru a-i fi înaintată candidatura în Consiliul profesoral și în Senatul universitar (Anexa 5.2.3. DR1, DR2, DR3) În același timp, personalul academic este evaluat periodic de către secția managementul calității, ale căror rezultate servesc la luarea unor decizii în ceea ce privește eficacitatea procesului didactic. (Anexa 5.2.3. DR4, DR5, DR6).

Rezultatele evaluării personalului academic sunt reflectate atât în deciziile Comisiei de calitate a instituției, cât și în rapoartele secției Managementul calității. Măsurile întreprinse țin de rezultatele evaluării, sunt discutate la ședințele departamentului, precum și la Consiliile profesionale și devin obiective strategice pentru redresarea situației acolo unde sunt atestate unele lacune în predare-evaluare (Anexa 5.2.3. DR3, DR4, DR6).

Evaluarea de diferite tipuri și niveluri este relevantă atât pentru cadrele didactice implicate în acest proces, cât și pentru studenți, presupunând realizarea mai multor obiective trasate de comisia de evaluare: Conținuturile predate au un caracter științific, este structurat logic, abordările sunt actuale, accesibile, și deseori au legătură cu practica; Formele și metodele utilizate sunt diverse (individual, frontal, în grup), ele corespund de cele mai deseori cu sarcinile și conținutul; Comunicarea cu studenții este bună. Studenții sunt motivați și încurajați să-și exprime opiniile; Activitățile corespund obiectivelor curriculare etc. (Anexe: Rapoartele de evaluare a personalului academic) (Anexa 5.2.3. DR5, DR6).

Criteriul 5.3. Activitatea științifică și de inovare a personalului academic

Indicatorul de performanță 5.3.1. Planificarea și susținerea activității științifice și de inovare a personalului academic

Activitatea științifică în cadrul Facultății de Litere se realizează conform mai multor planuri și direcții de cercetare, și anume: 1) planificarea anuală și pe termen de 5 ani a cercetărilor în cadrul departamentului, în care se reflectă principalele activități pe domeniile de interes științifico-didactic; 2) cercetările efectuate în baza proiectelor instituționale sau a unor granturi obținute prin concurs de către cadrele didactice; 3) activitatea științifică a studenților, masteranzilor și doctoranzilor. (Anexa 5.3.1. DR1, DR2, DR3, DR4).

Indicatorul de performanță 5.3.2. Realizarea și monitorizarea activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic

Relevantă este, în acest context, Strategia Națională pentru Cercetare și Inovare pentru anii 2014 – 2020, cu „implementarea „triumghiului cunoașterii”: educație – cercetare – inovare. În acest sens, în 2004 a fost revizuit cadrul legal pentru activitățile cercetare-dezvoltare, prin adoptarea Codului cu privire la știință și inovare (Anexa 5.3.2. DR2). Eficiența activității științifice este monitorizată în cadrul Facultății de Litere prin următoarele modalități: elaborarea planurilor anuale ale activității științifice pe domeniile tematice de cercetare, cu indicarea temei de investigație pentru fiecare cadru didactic; planificarea cercetărilor științifice pentru proiectele de cercetare; planificarea manifestărilor științifice naționale, cu participare internațională, organizate de facultate; planificarea întrunirilor științifice și literar-artistice cu participarea studenților, în cadrul facultății; Prezentarea și evaluarea dărilor de seamă cu privire la fiecare tip de activitate științifică planificată. (Anexa 5.3.2. DR2, DR3, DR4; DR5, DR6).

În ultima perioadă, personalul academic a publicat numeroase lucrări cu caracter științific și științifico-didactic, în total, circa 450 de titluri, dintre care 7 monografii, 5 manuale și suporturi de curs, 2 culegeri tematice, 6 îndrumare, ghiduri, lucrări practice, 1 dicționar și circa 450 de articole în reviste de specialitate din țară și de peste hotare, în culegeri ale conferințelor naționale și internaționale (Anexa 5.3.2. DR6, DR11).

Rezultatele participării în proiectele naționale și internaționale – vezi Anexa 5.3.2. DR5, DR7.

Profesorii de la programul evaluat participă anual la numeroase conferințe, colocvii și simpozioane naționale și internaționale: în 2012 – Cadrele didactice au participat la 31 de conferințe și simpozioane științifice naționale și internaționale; 2013 – participarea la 37 de manifestări științifice; 2014 – participarea la 37 manifestări științifice în țară și peste hotare; 2015 – comunicări la 32 conferințe/simpozioane științifice; 2016 – comunicări la circa 20 de conferințe. Pentru cele mai importante manifestări științifice internaționale- Anexa 5.3.2. DR5, DR8, DR11.

Indicatorul de performanță 5.3.3. Valorificarea rezultatelor activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic

Cercetările științifice întreprinse de cadrele didactice ale Facultății de Litere stau la baza perfecționării și modernizării cursurilor normative, de asemenea ele servesc în calitate de material pentru elaborarea unor noi cursuri, programe, proiecte ale tezelor de licență, de master și de doctorat. Au fost modificate, lărgite și îmbunătățite mai multe cursuri (Anexa 5.3.3. DR1, DR5).

Personalul academic este mereu angajat în elaborarea cursurilor noi, în ajustarea cursurilor vechi; este implicat în diverse proiecte științifice (Anexa 5.3.3. DR1, DR2), toate acestea reflectându-se în tematica tezelor de an, de licență, de master propusă studenților. Totodată, cadrele didactice sunt menționate cu diverse distincții (diplome, medalii) pentru performanțe didactice și de cercetare (Anexa 5.3.3. DR1, DR3, DR5).

Standard de acreditare 6. Resurse de învățare și sprijin pentru student

Criteriul 6.1. Personal administrativ și auxiliar

Indicatorul 6.1.1. Planificarea și coordonarea activității personalului administrativ și auxiliar

Alegerea în posturile de conducere în facultățile USM se face în conformitate cu Codul Muncii, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior din RM, Regulamentul de alegere a organelor de conducere și de ocupare a posturilor de conducere în cadrul facultăților (Anexa 6.1.1 DR1, DR2, DR3) și alte acte normative. Organul colectiv suprem de conducere al facultății este Consiliul facultății, care se alege pe un termen de cinci ani. Decanul facultății deține funcția de președinte al Consiliului facultății, iar funcția de vicepreședinte – prodecanul. Secretarul Consiliului facultății este ales din membrii acestuia. Conducerea operativă a facultății este realizată de Biroul facultății, din care fac parte decanul, prodecanul, directorii de departamente, șeful Comisiei de asigurare a calității, directorul școlii doctorale.

Posturi de conducere în cadrul facultății sunt: decanul facultății, prodecanul facultății, directorul de departament. Decanul realizează conducerea executivă, administrativă a facultății, îndeplinește funcții de reprezentare a acesteia în cadrul USM și în relații cu alte persoane fizice și juridice. Se subordonează nemijlocit rectorului USM și prorectorilor în domenii de activitate. Prodecanul, împreună cu decanul, cărui i se subordonează nemijlocit, realizează conducerea operativă și managerială a facultății, este responsabil de coordonarea și monitorizarea procesului de studii la facultate. Directorul de departament se află în subordinea decanului și realizează conducerea operativă și administrativă a departamentului.

Atribuțiile personalului executiv și administrativ al facultății sunt prevăzute de regulamentul menționat supra și în fișele de post (Anexa 6.1.1. DR9), pe care le semnează persoanele de conducere, în două exemplare, dintre care unul se păstrează în dosarele personale ale acestora la Secția Personal. Ocuparea posturilor de conducere ale facultății se face în urma concursului anunțat în acest scop, cu respectarea condițiilor de acces la aceste funcții și a procedurii de alegere.

USM este autonomă în ceea ce privește determinarea politicilor proprii de personal și stabilirea mecanismelor de angajare, monitorizare, motivare și flexibilizare a personalului. Strategia politicilor de personal la USM stipulează valorile, dezideratele personalului, actele legislative sub incidența cărora cade personalul USM, formulează obiectivele de dezvoltare a acestuia. (Anexa 6.1.1. DR3)

Condițiile de acces la posturile de conducere ale facultății reflectă plenar în strategia universității cu privire la politicile de personal și în Regulamentul de alegere a organelor de conducere și de ocupare a posturilor de conducere în cadrul facultăților (Anexa 6.1.1 DR3). În aceste posturi pot accede doar cetățeni ai Republicii Moldova, deținători de titluri didactico-științifice, care cunosc limba română, titulari ai USM, care au activat în această instituție de învățământ nu mai puțin de 5 ani (pentru postul de decan), de 3 (pentru postul de prodecan), nu depășesc vârsta legală de pensionare, dau dovadă de integritate, corectitudine în relațiile cu colegii, au capacități manageriale și spirit de echipă.

Planificarea, recrutarea și administrarea personalului administrativ și auxiliar la USM se realizează conform Dispoziției nr.266 din 30.12.2014 (Anexa 6.1.1. DR4)

Personalul administrativ al facultății de Litere a USM are următoarea structură: Adriana Cazacu, decan; studii superioare; titular; calificarea profesională – filolog, profesor de limba și literatura română; 44 de ani; Elena Junghietu, prodecan; studii superioare; titular; calificarea profesională – filolog; 43 de ani; Viorica Molea, șef departament, titular; calificarea profesională – filolog, profesor de limba și literatura română; 53 de ani. Aceste persoane activează la USM mai mult de 20 de ani, au parcurs mai multe etape în cariera lor universitară (A. Cazacu – șeful catedrei Literatura română și teorie literară → șeful departamentului Lingvistică română și știință literară → decanul facultății de Litere; V. Molea – prodecanul facultății → șeful departamentului Lingvistică română și știință literară), cunosc bine mecanismul de funcționare a instituției, ceea ce le face competente în asigurarea procesului didactic și de cercetare conform standardelor de calitate în vederea formării specialiștilor capabili să lucreze în domeniul științelor educației.

Personalul auxiliar al facultății de Litere este format din laborantul superior al decanatului și laborantul superior al departamentului. Cerințele înaintate persoanelor care dețin aceste posturi sunt, cu unele excepții, cele menționate supra. Astfel, Natalia Dragoste – laborant superior al decanatului, studii superioare; calificarea profesională – filolog, 35 de ani; Sorina Lavric-Pidleac - laborant superior al departamentului, studii superioare; calificarea profesională – licențiat în științe umanistice, 30 de ani.

În urma analizei întreprinse, se constată că planificarea, recrutarea și administrarea personalului administrativ și auxiliar se face conform prevederilor legislației în vigoare.

Criteriul 6.2 Resurse materiale și de învățare

Indicatorul de performanță 6.2.1. Existența și utilizarea spațiilor educaționale și de cercetare

Activitatea educațională a studenților facultății de Litere se desfășoară în blocul de studii I a USM. Sălile facultății în care sunt programate cursuri, seminare sau alte activități ale studenților (consultații suplimentare pentru aceștia ș.a.) sunt următoarele:

<i>sala</i>	<i>m²</i>	<i>sala</i>	<i>m²</i>	<i>sala</i>	<i>m²</i>
1	131.9	13	96.1	34a	25.3
3	32.4	18	103.3	34	61.9
5	66.7	23	28.5	40	28
7	42.9	25	41	41	28.3
8	62	30	40.8		
Total m2					789.1

Orele de educație fizică au loc la Palatul Sporturilor al USM, unde se află mai multe săli de sport cu o suprafață totală de 1294.6 m². Activitatea de documentare și cercetare a studenților se desfășoară în biblioteca centrală universitară (etaj 2 bloc central – 626.5 m²), în sălile de lectură (bloc 4, etaj 2 și 3 – 801.6 m²) și în sala de calculatoare nr.25 din blocul I (41m²).

Planurile spațiilor folosite în procesul de studii și de cercetare la programul de studiu vizat se află în Secția Gestionarea patrimoniului public (bloc central, bir.107). Sălile corespund cerințelor

tehnico-sanitare (Anexa 6.2.1. DR2), sunt spațioase, dispun de mobilier adecvat procesului de studiu, catedră, tablă.

Suprafața totală a spațiilor folosite de studenții de la programul 141.08 Limba și literatura română la orele de curs și seminare constituie 351.8 m².(Anexa 6.2.1.DR3) Cu precizarea că orele de curs se țin pentru un torent de studenți, iar unele seminare pentru 2 grupe, constatăm că unui student de la programul vizat i-au revenit între 1,5-4,8 m² (9 absolvenți în 2015). (Anexa 6.2.1.DR3, DR4)

În urma analizei întreprinse, se constată că FL asigură procesul de învățare și de cercetare în totalitate. Spațiile folosite sunt accesibile pentru studenți în funcție de orar și programul de funcționare a acestora, în intervalul 08.00-20.15.

Indicatorul de performanță 6.2.2. Dotarea și accesibilitatea spațiilor educaționale și de cercetare

Planul de dezvoltare strategică a USM și a facultății de Litere (Anexa 6.2.2 DR1) include și măsuri pentru modernizarea infrastructurii de cercetare și inovare prin procurarea de echipament și utilaj modern, dotarea sălilor pentru cursuri și alte activități ale studenților. Administrația facultății planifică și solicită anual administrației universitare completarea și modernizarea echipamentului din dotarea facultății, înlocuirea celui moral învechit cu altul nou, performant. Administrația USM, după colectarea solicitărilor de la facultăți, organizează concursuri pentru evaluarea și selectarea furnizorilor pot oferi echipament modernizat la prețuri avantajoase, în limita bugetului USM destinat pentru achiziționarea echipamentului. La moment, facultatea de Litere dispune de 2 săli de calculatoare, conectate la rețeaua Internet, 2 televizoare, 1 videoplayer, 3 casetofoane, 2 proiectoare, 2 laptopuri. Acest echipament este folosit la orele de curs și de seminar, iar sălile de calculatoare stau la dispoziția studenților din programul vizat în zilele lucrătoare, în intervalul de timp în care nu au loc ore în aceste spații.

Anual sunt efectuate controale de către organizațiile de resort în vederea corespunderii cerințelor tehnico-sanitare și antiincendiare. (Anexa 6.2.2 DR3)

Indicatorul de performanță 6.2.3 Dotarea, dezvoltarea și accesibilitatea fondului bibliotecii destinat programului de studiu

Biblioteca Centrală a USM își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția RM, Legea învățământului a RM, Legea cu privire la bibliotecă a RM, Legea privind accesul la informație, alte acte de reglementare în domeniul biblioteconomiei și științei informării, informatizării și protecției informației emise de către organele de resort, în baza statutului USM și a *Regulamentului de organizare și funcționare a Bibliotecii Centrale a Universității de Stat din Moldova*, aprobat prin decizia Senatului USM din 24.06.2003. (Anexa 6.2.3. DR1).

BCUSM asigură asistența informațională și documentară a studenților și a corpului profesoral-didactic, precum și a altor categorii de beneficiari, garantând accesul deplin la colecțiile bibliotecii.

Biblioteca, pe lângă serviciile de împrumut, oferă și asistență informațională a beneficiarilor, prin întocmirea instrumente de informare bibliografică specială adecvate profilului USM, achiziționarea bazelor de date adecvate profilului Universității; asigurarea accesului la baze de date în regim on-line și off-line (acces catalog electronic partajat al universităților din RM (<http://primo.libuniv.md/>) acces la bazele de date: **EBSCO**, **SpringerLink**), asigurarea accesului la resurse INTERNET; instruirea beneficiarilor în utilizarea resurselor informaționale ș.a. (Anexa 6.2.3. DR4) BCUSM dispune de 523 locuri în sălile de lectură, spațiul funcțional fiind de 4359 m.p. Biblioteca oferă utilizatorilor acces la Internet de la 50 de calculatoare.

Fondurile de carte și de ediții periodice sunt completate în permanență cu surse noi, răspunzând în acest mod necesităților de informare a beneficiarilor serviciilor acesteia. Modalitățile de completare a fondurilor bibliotecii sunt cele clasice, adică prin achiziționare, abonare, donații de carte, schimb național și internațional de documente, precum modernizate, adică prin constituirea fondului electronic. Fondul de carte al BCUSM cuprinde 1813931 ex., teze de doctor: 1445 ex., cărți rare: 4074 ex. Conform datelor oferite de BCUSM, în perioada de referință, fondul de carte din

domeniul filologiei a fost completat cu 858 titluri noi de carte, 160 suporturi didactice și note de curs, 52 titluri de dicționare; a domeniul științe ale educației – cu 249 titluri, iar la psihologie / cu 104. (Anexa 6.2.3. DR2) Din numărul total (50) de periodice din țară și de peste hotare la care este abonată BCUSM, 23 se referă la programul de studiu 141.08 Limba și literatura română (Anexa 6.2.3. DR2).

În urma celor menționate supra, se constată faptul că BCUSM asigură în deplină măsură studenții programului de studiu 141.08 Limba și literatura română cu sursele bibliografice necesare pregătirii unui specialist bun în acest domeniu. Fondul de carte este actualizat periodic, dezvoltat și accesibil, atât la raft, cât și în variantă electronică.

Indicatorul de performanță 6.2.4. Asigurarea și accesul studenților la suportul curricular

În urma implementării și realizării dispozițiilor ME al RM, la facultatea de Litere a USM au fost elaborate curriculumuri la toate disciplinele incluse în planurile de învățământ la toate programele de studiu (Anexa 6.2.4.DR1). Curriculumul se referă la conținutul și la scopul unui program educațional, împreună cu organizarea lui, conține și promovează ceea ce este esențial, util, oportun, benefic și realizabil. Titularii de curs sunt responsabili de conținutul cursurilor de studiu, de formularea obiectivelor învățării, care contribuie la formarea competențelor, a competențelor generale și specifice înșușite în urma parcurgerii cursului respectiv, de distribuirea orelor în conformitate cu planul de învățământ. Curriculumul cuprinde tematica cursului pentru orele de curs și de seminar, sarcinile și produsul lucrului individual al studenților, lista bibliografică. (Anexa 6.2.4. DR2) care cuprinde sursele bibliografice obligatorii necesare la cursul respectiv. Lista bibliografică este revăzută periodic în vederea actualizării ei, ceea ce permite includerea unor surse recente, noi. În această listă sunt incluse, evident, și lucrări elaborate de cadrele didactico-științifice ale facultății. Bibliografia recomandată la curs poate fi consultată la BCUSM, la biblioteca departamentului de profil, bibliotecile naționale și municipale, și în variantă electronică, pe platforma Moodle.

În perioada de referință, în planul de editare a facultății de Litere au fost incluse mai multe lucrări metodice și materiale didactice destinate studenților de la facultate, implicit celor de la programul de studiu 141 Limba și literatura română (Anexa 6.2.4. DR3.) Suporturile didactice și materialele propuse spre editare au fost discutate la ședințele departamentelor de profil, și au fost recomandate pentru publicare după avizul pozitiv al Consiliului Calității (Anexa 6.2.4. DR4). Astfel, au fost publicate lucrările: I. Condrea, *E timpul să vorbim corect*; suporturile de curs *Discurs specializat – lexic și gramatică de bază*, A. Gherasim, S. Corniciuc, *Lingvistică generală și romanică*, E. Oglindă, *Lingvistică contrastiv-tipologică*, E. Oglindă, A. Sobol, *Literatura română veche*, A. Cazacu, L. Usatâi. În acest mod, se constată că planul de editare cu referire la programul de studiu 141 Limba și literatura română este, în mare măsură, realizat, lucrările publicate corespund și acoperă necesitățile la cursurile predate.

Suportul curricular la modulul psihopedagogic este asigurat de titularii cursurilor respective, angajați la facultatea de Psihologie și științe ale educației, o parte a lucrărilor fiind accesibilă pe platforma Moodle www.moodle.usm.md.

Criteriul 6.3. Resurse financiare

Indicatorul de performanță 6.3.1. Mijloace financiare alocate procesului educațional și cercetării la programul de studiu

Universitatea de Stat din Moldova este instituție publică cu responsabilitate juridică, dispune de ștampilă cu Stema Statului, de conturi în bancă, bilanță financiară proprie și activează în condiții de autonomie financiară nonprofit începând cu anul 2013 în baza Hotărârii Guvernului nr. 983 din 22.12.2012. (Anexa 6.3.1 DR1)

Planificarea, aprobarea, executarea, monitorizarea și evaluarea mijloacelor financiare este un proces, la care participă majoritatea conducătorilor universității și se aprobă de Senatul USM. Sursele de finanțare a universității sunt alocațiile bugetare și veniturile proprii obținute din prestarea serviciilor. Fondurile bugetare se alocă pentru anul financiar în baza contractului de prestări servicii

încheiat între Ministerul Educației al RM și USM. Baza de calcul a bugetului constituie volumul alocațiilor aprobate în anul precedent, ajustat la implicațiile financiare în conformitate cu particularitățile privind elaborarea bugetului. Finanțarea bugetară acoperă principalele cheltuieli aferente procesului didactic și se alocă prioritar pentru remunerarea muncii angajaților, achitarea burselor studenților, întreținerea studenților orfani, cota parte pentru întreținerea căminelor și blocurilor de studii. Pentru activitățile de cercetare științifică mijloacele se alocă în baza programelor și proiectelor obținute prin concurs. Finanțarea sferei Știință și Inovare este realizată în baza actelor normative (Anexa 6.3.1. DR2.)

Veniturile proprii obținute din prestarea serviciilor se utilizează integral la nivel de universitate, fără vârsăminte la bugetul de stat și fără afectarea alocațiilor de la bugetul de stat. Veniturile respective provin din prestarea serviciilor educaționale în bază de contract și alte tipuri de servicii prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.872 din 21.12.2015. (Anexa 6.3.1. DR3)

Partea majoră a mijloacelor proprii asigură procesul de studii și întreținerea patrimoniului. Cheltuielile sunt destinate pentru asigurarea mobilității academice a studenților și profesorilor, stagiile de practică, dotarea bibliotecii cu manuale și ediții periodice, echipament didactic și utilaj tehnologic specializat, modernizarea claselor de calculatoare și IT, reparații curente și capitale, fonduri pentru cercetarea științifică, fonduri pentru asociațiile studenților, dotarea căminelor studențești.

Cheltuielile pentru remunerarea muncii sunt efectuate în baza actelor normative (Anexa 6.3.1.DR4.)

Analiza funcționalității și eficacității sistemului instituțional de alocare a fondurilor destinate procesului educațional și cercetării integral pe USM (Anexa 6.3.1. DR5.)

Deoarece alocațiile financiare sunt repartizate doar pe ciclurile de învățământ analiza surselor de finanțare pe program de studii se estimează conform ponderii contingentului de studenți.(Anexa 6.3.1.DR6.)

Indicatorul de performanță 6.3.2 Taxe de studii și burse la programul de studiu

Taxele de studii se stabilesc anual pentru fiecare specialitate și forma de studii separat în dependență de cheltuielile medii suportate pentru pregătirea unui specialist, luând în considerație cererea și oferta serviciilor educaționale în Republică și sunt aprobate de Senatul USM și Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională.(Anexa 6.3.2.DR1.)

Cadrul legal: Hotărârea Guvernului nr. 983 din 22.12.2012 și Hotărârea Guvernului nr.872 din 21.12.2015. (Anexa 6.3.2. DR2.)

Fondurile pentru acordarea burselor se repartizează semestrial în baza criteriilor stabilite de Hotărârea Guvernului Nr. 1009 din 01.09.2006. (Anexa 6.3.2. DR3.)

Se stabilește plafonul de acordare a burselor de studii la nivel de 70% din numărul studenților înmatriculați la studii cu frecvență la zi, conform planului de înmatriculare cu finanțare bugetară la fiecare specialitate și an de studii. Lista studenților este întocmită de către decanul facultății în prima lună după terminarea sesiunii de examinare.

Clasificarea burselor: burse de studii (categoria I,II,III); burse de merit; burse sociale.

Cuantumul burselor vezi (Anexa 6.3.2. DR4.)

Ponderele studenților care beneficiază de burse vezi (Anexa 6.3.2. DR5.)

Studenții beneficiază și de alte înlesniri sociale:

- Scutirea de plată a taxei de studii (Anexa 6.3.2. DR6.)
- Scutirea de plată a taxei de studii pentru copii angajaților USM
- Scutirea de plată a taxei de studii a studenților sportivi de performanță
- Scutirea taxei pentru abonamentele în transport urban
- Scutirea pentru procurarea foilor de odihnă
- Scutirea pentru abonamente la Complexul Sportiv USM
- Se acordă alte înlesniri studenților din familiile vulnerabile, de exemplu se permite studenților achitarea eșalonată a taxei de studii pe parcursul anului universitar.

Criteriul 6.4. Asigurarea socială a studenților

Indicatorul de performanță 6.4.1. Asigurarea studenților cu cămin

USM dispune de cămine studentești care reprezintă unități aflate în proprietatea, administrarea și folosința ei (Anexa 6.4.1.DR3). Căminele funcționează conform prevederilor Regulamentului privind funcționarea căminelor din subordinea USM (Anexa 6.4.1. DR1, DR1a) și asigură condiții de viață, de odihnă și de studiu pentru studenții îndreptățiți de a beneficia de cazare în cămine. USM are cămine obișnuite, cămine renovate și de lux, care dispun de pașaport tehnic și de acte care confirmă respectarea normelor igienico-sanitare și antiincediare. (Anexa 6.4.1. DR3)

Dreptul de cazare se acordă studenților înmatriculați la zi care nu au domiciliul stabil în municipiul Chișinău, indiferent de forma de înmatriculare - pe locurile de la buget sau cu taxă. Criteriul principal în acordarea dreptului de cazare este media anuală obținută în anul universitar anterior. Pentru studenții înmatriculați în anul I se ia în considerare media obținută la admitere. Studenții beneficiază de cazare pe durata deținerii de către aceștia a calității de studenți ai USM. Căminele funcționează, de regulă, pe toată durata anului universitar, cu excepția vacanței de vară.

În cadrul facultății de Litere există o comisie de cazare, care întocmește listele cu studenți cărora li s-a acordat loc de cazare, repartizați pe cămine și camere (Anexa 6.4.1. DR5). Cazarea studenților în cămine se face în perioada 27-30 august, în baza cererilor de precizare pentru anul de studii respectiv, completate și depuse la secretariatul facultății. La cazare au prioritate studenții orfani, semiorfani, invalizi, cei proveniți din familii vulnerabile. Participarea reprezentanților ASUSM la cazarea în cămin este obligatorie (Anexa 6.4.1. DR2a), în acest mod, asigurându-se obiectivitatea și transparența acestui proces.

Cazarea studenților din programul vizat s-a realizat cu respectarea dreptului de cazare, a normelor sanitare - minimum 6 m² pentru o persoană – (Anexa 6.4.1. DR6), ținându-se cont, pe cât este posibil, de solicitările/doleanțele acestora (tipul de cămin, starea materială etc). Studenți care au pierdut dreptul de cazare pentru anul universitar nu sunt. Studenți cu dezabilități la programul de studiu vizat, în perioada de referință, nu au fost. Cu toate acestea este necesar să precizăm că USM este receptivă la nevoile acestor persoane și se creează condiții speciale, după caz.

Standardul 7. Managementul informației

Criteriul 7.1. Accesul la informație

Indicatorul de performanță 7.1.1. Managementul informației și accesul studenților și angajaților la informațiile privind programul de studiu

Colectarea informației despre programul de studiu și traseul academic al studenților se realizează în baza actelor normative instituționale cu respectarea principiilor stipulate de acestea. (Anexa 7.1.1.DR2.) Informația este colectată și gestionată începând cu admiterea la studii -baza de date „Abit-USM”, unde sunt stocate date relevante despre candidați în vederea înmatriculării acestora la programe de studii. Rectorul USM emite ordinele de înmatriculare în baza informației generate automat de către „Abit USM”, a rezultatelor concursului. Responsabili pentru gestionarea eficientă a acestei baze de date sunt administratorii oficiului Managementul Sistemelor Informaționale. Baza de date „Abit USM” funcționează în rețeaua locală. Intrarea în sistem se realizează în baza autentificării și autorizării utilizatorilor.

Colectarea și gestionarea informațiilor privind traseul academic începe cu transferul datelor relevante din baza de date „Abit USM” în sistemul informațional CRD – Gestiunea creditelor de studii, care permite desfășurarea mai multor procese și acitivități, prevăzute în p.3.2. al Regulamentului privind gestionarea informației traseului academic. (Anexa 7.1.1.DR2.) Sistemul CRD dispune de instrumente necesare (p.3.3. Anexa 7.1.1. DR2.) utilizatorilor acestuia (p.3.5. Anexa 7.1.1. DR2.), care au acces la informațiile din www.crd.md după semnarea unei declarații de confidențialitate și autorizarea printr-un identificator personal, în baza unei parole individualizate.

Bază de date „Resurse Umane” are ca scop evidența formării profesionale și gestiunea angajaților (angajare, concediere, concedii, calcularea stagiului, fișa personală (Anexa 7.1.1. DR3), traseul

didactico-științific și de formare profesională, normarea didactică (Anexa 7.1.1.DR4), polița de asigurare, etc.). Responsabili: Secția Resurse Umane și șeful Secției Organizarea și gestionarea studiilor.

Bază de date privind traseul profesional al absolvenților are ca scop monitorizarea angajării absolvenților USM. Responsabil: Centrul de Ghidare în carieră.

Pe parcursul anului de studii 2015-2016, a fost oferit accesul studenților pentru a-și vizualiza propriul traseu academic, inclusiv ordinele și rezultatele academice, în baza ID.

Criteriul 7.2. Baze de date

Indicatorul de performanță 7.2.1 Constituirea și accesul la baza de date a programului de studiu

USM dispune și gestionează numeroase baze de date, create pentru colectarea, organizarea și stocarea informațiilor cu privire la programele educaționale, de cercetare etc.

Informația despre traseul academic al studenților este inclusă în baza de date www.crd.usm.md, conținutul acesteia fiind securizat, deoarece conține date cu caracter personal. Studenții au posibilitatea de acces la situația lor academică, la adresa www.crd.md/student după introducerea codului personal (IDNP) și logare.

Anual facultatea de Litere completează baza de date cu referire la studenții și absolvenții programelor de studii, bază gestionată și de [Centrul de Ghidare în Carieră USM <cariera.ghidare.usm@gmail.com>](mailto:cariera.ghidare.usm@gmail.com) (str. M. Kogălniceanu 65, bl.I, of.43, tel. (022)577568/(022) 577566), care oferă studenților servicii de consiliere și orientare în formarea traseului lor academic și profesional (Anexa 7.2.1. DR2). Aici sunt stocate informații despre starea (angajat, nu este angajat, peste hotare, nu raspunde), domeniul de angajare (coincide sau nu cu domeniul de formare), funcția, informații respective despre angajare, gradul de satisfacție a absolventului față de calitatea studiilor, și ajută la aprecierea obiectivă a finalităților programului, la identificarea punctelor forte, dar și a celor slabe ale programului, în cazul în care sunt semnalate.

Informația despre angajații programului de studiu, cu privire la traseul didactico-științific și de formare a angajaților este gestionată de către structurile specializate ale USM, și anume de Serviciul Resurse Umane (bir. 125, bloc central, tel: (022) 577408, Șef secție E. Babără) și de Secția Formare Continuă (bir.233, bloc central, tel: (022) 577486, Șef secție M. Bîrcă) din cadrul Departamentului Studii.

Informația cu privire la diplomele și certificatele academice eliberate la programul de studii se păstrează în variantă fizică, adică este inclusă în Registrul de evidență a diplomelor, completat la secretariatul facultății, și în variantă electronică – baza de date a CTICE (<http://ctice.md>) și baza de date gestionată de Sectorul Acte de studii din cadrul Departamentului Studii, Secția Organizare și evidență (bir.230a, bloc central, tel: (022) 577829, metodist L. Tomuleț).

Securitatea informației care se conține în bazele de date ale USM este asigurată de către subdiviziunile respective, accesul la conținutul ei fiind restricționat. Angajații și studenții pot obține date cu caracter personal fie adresându-se la structurile specializate din cadrul USM, fie prin accesarea unor baze de date, după introducerea codului personal (IDNP) și logare.

Standard de acreditare 8. Informații de interes public

Criteriul 8.1. Transparența informațiilor de interes public cu privire la programul de studiu

Indicatorul de performanță 8.1.1. Pagina web a instituției/programului

Site-ul Universității de Stat din Moldova (www.usm.md) a fost gândit ca un instrument de informare la îndemâna tuturor celor interesați de activitatea acestei instituții. Pe pagina web a USM se afișează informații de interes public pentru comunitatea academică, studenți și publicul exterior: documente normative emise de structuri guvernamentale și instituționale (Codul Educației, Carta Universitară, regulamente, decizii etc.), metodologii, ghiduri, anunțuri și alte informații. Facultățile, departamentele, precum și celelalte structuri din universitate care organizează evenimente (conferințe, seminarii, workshop-uri, concursuri, etc.) expediază un calendar cu privire la

desfășurarea acestor evenimente în vederea promovării în mass-media și postarea pe site-ul universității. Pot propune informații spre afișare și membrii comunității universistare, și partenerii USM. Responsabili de conținutul actelor sunt șefii structurilor emitente. (Anexa8.1.1. DR1).

Toate informațiile și actele propuse pentru afișare trebuie să respecte legislația în vigoare, Codul de Etică al universității, precum și principiile enunțate în Carta Universității de Stat Moldova. Acestea sunt procesate, validate și formate de șeful Oficiului Imagine și relații publice (OIRP) al Departamentului Relații internaționale al USM.

Informații mai detaliate despre facultatea de Litere și despre programele de studiu propuse de această structură univesitară pot fi găsite la http://usm.md/?page_id=1899, pe pagina web a facultății www.litere.md și pe www.facebook.com/litere.md. Procedura operațională privind emiterea, procesarea și afișarea informațiilor pe site-ul facultății coincide cu cea aplicată pentru site-ul universității, responsabil pentru selectarea, plasarea și actualizarea materialelor este administratorul paginii, prodecanul facultății, E.Junghietu.

Site-ul www.litere.md conține informații despre facultatea de Litere, structura ei, programele de licență urmate la această facultate, programele de master care vin ca o bună completare la licența în domeniul științelor educației. Persoanele interesate pot găsi aici date despre admitere, oferta educațională a facultății pentru anul respectiv, planurile de învățământ, profesorii care asigură necesitățile programului de studiu 141.08 Limba și literatura română, cursurile ținute de cadrele didactice la programul vizat, calendarul academic, orarul lecțiilor și al examenelor, resursele educaționale, informații despre mobilitatea academică, burse, plecări în străinătate sau oportunitățile de carieră ale facultății, biblioteca, campus, noutăți din viața studenților și alte date de un real folos celor de la program, cât și celor care intenționează să urmeze studiile la FL a USM.

Actualizarea permanentă a site-ului este parte integrantă a strategiei de comunicare prin care facultatea de Litere intenționează să fie cât mai aproape de publicul interesat și să ofere informații utile și la timp.

Indicatorul de performanță 8.1.2. Transparența informației cu privire la activitatea programului de studiu

În completarea celor expuse la indicatorii 8.1.1 și 7.2.1 din prezentul raport, menționăm următoarele: candidații la studii pot găsi informația despre ofertele de studii prezentate de facultatea de Litere, perioada și condițiile de admitere la studii superioare pe pagina web a instituției www.usm.md și cea a facultății www.litere.md. Tot aici este oferită toată informația de care au nevoie studenții în procesul de învățare și cercetare. Planurile de învățământ, conținuturile cursurilor predate la programul 141.08 Limba și literatura română, competențele generale și specifice programului de studiu vizat, finalitățile și forma de evaluare la program, suportul curricular sunt accesibile și pot fi consultate atât în formă fizică la Departamentul Lingvistică generală și știință literară (biroul 29a, bloc de studii I, tel: 022 577495, șef departament – V. Molea), cât și în format electronic pe site-urile menționate. O dată plasate pe paginile web, datele cu privire la procesul de studii și de cercetare devin publice și accesibile publicului interesat, astfel fiind asigurată transparența informației cu privire la activitatea programului 141.08 Limba și literatura română.

Tabelele de examinare ale studenților în sesiunile ordinare și cele suplimentare sunt completate de profesori în două exemplare, și depuse unul la departamentul Studii, iar al doilea - la secretariatul decanatului facultății de Litere. Rezultatele examinării sunt introduse în Registrul de evidență a reușitei studenților, care se păstrează la decanatul facultății, și în baza de date a USM www.crd.usm.md. Accesul la această bază de date se face după cum a fost menționat în 7.2.1.

Informația cu privire la angajarea absolvenților programului de studiu vizat este stocată în baza de date a Centrului de Ghidare în Carieră a USM și este pusă la dispoziția structurilor și persoanelor interesate la solicitare. Decanatul facultății de Litere oferă toată informația cu privire la modalitatea de acordare a burselor de studii, burselor sociale și a altor forme de sprijin material. Ordinul cu privire la bursele oferite studenților facultății de Litere este adus la cunoștința acestora și se păstrează la secretariatul decanatului. Studenții, de asemenea, sunt informați și despre

modalitatea de repartizare a locurilor de cazare în cămine, condițiile din acestea și taxele de cazare, în dependență de tipul de cămin.

Listele cu studenți cărora li s-a acordat loc de cazare, repartizați pe cămine și camera, sunt întocmite de comisia de cazare, în componența căreia intră, în mod obligatoriu, un reprezentant al studenților în Consiliul facultății și aduse la cunoștința studenților. Un exemplar al acestei liste se păstrează la secretariatul decanatului facultății.

Informația despre program poate fi obținută și de către absolvenții facultății, precum și de persoane din exterior, de la Arhiva USM (birou 35, bloc de studii I, tel: 022-577635, șef de birou – D. Sârghi), care eliberează certificate academice, date despre parcursul și conținutul programului de studiu. Această informație, deoarece conține, de regulă, date cu caracter personal, se eliberează în urma unei cereri depuse la acest serviciu de către persoana interesată sau persoana împuternicită de aceasta.

Accesul la informații și transparența acestora sunt asigurate în dependență de tipul documentului și de datele conținute de acesta.

Standard de acreditare 9. Monitorizare continuă și evaluare periodică a programelor

Criteriul 9.1. Proceduri privind monitorizarea, evaluarea și revizuirea periodică a programului de studiu

Indicatorul de performanță 9.1.1. Monitorizarea și revizuirea ofertei educaționale și a programului de studiu

Dezvoltarea științelor umanistice, în special a limbii și literaturii române, prezintă în permanență un element de noutate, ceea ce face ca programul de studiu, prin toate elementele componente, să fie permanent îmbunătățit. De asemenea, cerințele pieței muncii în domeniu sunt din ce în ce mai complexe. Toate aceste modificări implică, pe de o parte, un volum mai mare de cunoștințe, pe de altă parte adaptarea cunoștințelor obținute la cerințele societății (Anexa 9.1.1 DR1).

Or, Departamentul Lingvistică Română și Știință Literară, dar și Consiliul facultății, Comisia de Asigurare a Calității, având printre membri nu numai cadre didactice, ci și studenți și reprezentanți ai angajatorului, monitorizează evaluarea și revizuirea periodică a curriculumelor, actualizarea bibliografiei, eficacitatea procedurilor de evaluare, excluderea disciplinelor perimate și introducerea de cursuri noi (în special în cazul cursurilor opționale și la liberă alegere), verifică implementarea deciziilor și analizează rezultatele controlului (Anexa 9.1.1 DR2). Doar astfel pot fi îmbunătățite performanțele facultății.

Indicatorul de performanță 9.1.2. Monitorizarea proceselor de predare-învățare-evaluare

La Facultatea de Litere o atenție deosebită se acordă procesului de educație, iar principalul obiectiv este îmbunătățirea continuă a calității educației, urmărindu-se, etapă cu etapă, realizarea obiectivelor propuse (Anexa 9.1.2 DR1). Feedback-ul cadrelor didactice și studenților este o procedură aplicată sistematic. Aceasta este realizată cu scopul evaluării procesului de predare-învățare-evaluare. Analiza rezultatelor studenților se face în relație cu curricula. Fiecare disciplină, prin curricula, urmărește oferirea unei perspective sistemice asupra procesului de învățământ.

Pe tot parcursul semestrului se realizează o evaluare continuă a temelor de acasă, referate, eseuri etc. Evaluarea sumativă este materializată prin două probe de evaluări scrise conținând itemi la trei nivele (cunoaștere, aplicare, integrare).

Se desfășoară activități de identificare, implementare și evaluare a strategiilor didactice, de modernizare a metodelor de predare-învățare-evaluare (mese rotunde, discuții ghidate, controversa academică etc.), dar și de analiză a satisfacției studentului cu privire la programul de studiu (Anexa 9.1.2. DR2).

Un element important este conceperea și proiectarea metodelor centrate pe student, cu mai puțin accent pe tradiționala transmitere de informații și cu o preocupare pentru formarea de competențe, dobândirea de abilități.

Procesul de predare-învățare-evaluare este monitorizat și prin chestionarea studenților în vederea evaluării unei sau altei discipline (Anexa 9.1.2. DR2).

Modul de evaluare (scris/oral) și cel de stabilire a notei finale la examen (60% din activitatea studentului pe parcursul semestrului și 40 % din nota de la examen) sunt reglementate prin metodologia elaborată la USM.

Indicatorul de performanță 9.1.3. Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare a programului de studiu

La nivelul Universității de Stat din Moldova, în baza *Regulamentului privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii*, în 2012 s-a efectuat un audit intern (autoevaluare), în urma căruia s-a elaborat un raport. Analizând acest raport, Consiliul facultății și Comisia de Asigurare a Calității au programat anumite măsuri pentru îmbunătățirea activității didactico-științifice la Facultatea de Litere.

În cadrul facultății de asemenea se practică evaluarea performanțelor în cercetare a cadrelor didactice (de ex. Gradația de merit), evaluarea multicriterială a cadrelor didactice (autoevaluarea, evaluarea colegială cu înscrieri în registrul de asistări reciproce, evaluarea de către studenți, evaluarea de către managerii facultății etc.).

Indicatorul de performanță 9.1.4. Evaluarea programului de studiu de către studenți, absolvenți, angajatori și alți beneficiari

La finele fiecărui an universitar Departamentul Lingvistică Română și Știință Literară organizează pentru studenți un sondaj ce vizează evaluarea disciplinelor predate (Anexa 9.1.4. DR1). Rezultatele sunt analizate la ședința departamentului și trase concluziile necesare pentru îmbunătățire.

Directorii de școli cu care colaborează facultatea sunt consultați în vederea evaluării programului de studiu.

Intenționăm să elaborăm chestionare pentru personalul didactic și angajatori pentru a obține un tablou complex al evaluării programului de studiu, de la satisfacția studenților privind aspectele forte/slabe ale cursurilor, interacțiunea profesorilor cu studenții, satisfacția angajatorilor față de competențele obținute de absolvenții facultății.

Criteriul 9.2. Angajarea în câmpul muncii

Indicatorul de performanță 9.2.1. Mecanisme de evidență a angajării și a evoluției absolvenților în câmpul muncii la programul de studiu

La nivelul Facultății de Litere, în ultimii ani, se face o monitorizare a situației încadrării absolvenților în câmpul muncii pentru a crea o bază de date (Anexa 9.2.1. DR1).

Astfel, urmărirea traseului studenților și a absolvenților se face prin mai multe modalități: dezvoltarea bazei de date a absolvenților de la Facultatea de Litere, preluarea datelor (cu referință la absolvenții facultății) de la Centrul de ghidare în carieră și relații cu piața muncii, comunicarea pe mail, rețele de socializare etc.

De altfel, traseul absolvenților programului de studiu a ciclului I Licență poate fi urmărit fără dificultate pentru segmentul ce își continuă studiile la ciclul II Masterat și ciclul III Doctorat.

De menționat că statistica încadrării este orientativă, deoarece după primirea de către absolvenți a diplomei, menținerea legăturii cu aceștia este dificilă. Sunt foarte greu de identificat și datele cu caracter statistic în legătură cu absolvenții angajați atât în școli, licee, în alte domenii ale economiei, dar și cei neangajați.

Indicatorul de performanță 9.2.2. Activități de orientare profesională și competitivitatea pe piața muncii

Universitatea de Stat din Moldova, prin Centrul de ghidarea în carieră și relații cu piața muncii, oferă studenților servicii de consiliere și orientare în formarea traseului academic (Anexa 9.2.2. DR1).

An de an studenții Facultății de Litere, susținuți de Centrul de ghidare în carieră și relații cu piața muncii, participă la Târgurile locurilor de muncă.

Stagiile de practică sunt de asemenea o modalitate pertinentă de orientare profesională.

Standard de acreditare 10. Asigurarea externă a calității în mod ciclic

Criteriul 10.1. Asigurarea externă a calității

Indicatorul de performanță 10.1.1. Executarea dispozițiilor și recomandărilor Ministerului Educației și a ministerelor de resort

În USM există o practică civilizată de executare a dispozițiilor și recomandărilor Ministerului Educației și a ministerelor de resort. Astfel, dispozițiile și recomandările ME sunt recepționate de cancelaria USM și distribuite conform adreselor rectorului sau prorectorilor. De obicei, rectorul, prorectorii emit ordine, dispoziții sau adrese cu privire la realizarea dispozițiilor și recomandărilor ME în adresa unui sau mai multor executanți, numind un responsabil, de obicei decanul sau șeful de departament. Aceștia gestionează și monitorizează executarea ordinelor și dispozițiilor în cadrul facultății sau a departamentului, implicând în proces persoanele competente. După realizarea ordinului sau dispoziției, persoana responsabilă raportează oral sau scris persoanei emitente a ordinului despre realizarea prevederilor dispoziției sau recomandărilor ME.

Un exemplu elocvent este respectarea ordinului ME cu referință la echivalarea scalei naționale de notare cu calificativele recomandate în sistemul european de credite transferabile (A, B, C, D, E, FX, F).

Indicatorul de performanță 10.1.2. Realizarea observațiilor, recomandărilor și deciziilor formulate în baza evaluării externe de către ANACIP/alte Agenții de Asigurare a Calității

Programul de studiu *Limba și Literatura Română* a fost supus evaluării externe în anul 2006 (Anexa 10.1.2 DR1). În urma acreditării, comisia a lansat câteva sugestii și recomandări în vederea îmbunătățirii procesului de studii. Observațiile au fost ulterior examinate și au fost întreprinse măsuri pentru redresarea situației:

*A fost realizată recomandarea pentru acceptarea formei orale la examenele de curs și de licență. Actualmente cca 30% din examenele de curs se susțin oral, de asemenea, în cadrul examenului de licență, disciplina *Literatura română* se susține oral.

*Notele de curs, culegerile, manualele și alte materiale propuse pentru editare se discută în cadrul ședinței departamentului și în Comisia de Asigurare a Calității;

*Problemele financiare existente nu permit cadrelor didactice să beneficieze de stagieri în centrele științifice universitare de peste hotare.

*Referitor la desfășurarea stagiilor de practică în cadrul Institutului de Filologie al AȘM se intenționează stabilirea unor relații de colaborare.